ეროვნული თავისუფლების გზით — პიროვნული თავისუფლებისკენ!
პიროვნული თავისუფლების გზით — ეროვნული თავისუფლებისკენ!

საქართველო

საქართველოს სახალხო ფრონტი
ყოველკვირეული საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი
გამოდიოდა 1903-1905, 1915-1921 წ.წ. აღდგენილია 1989 წელს.

№ 11 (1385)

11-18 მაისი, 1994 წ.

საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობას

უკანასკნელ პერიოდში ბინძური ცილისწამებისა და შეურაცხყოფის ობიექტი გახდა მრავალი პატიოსანი ადამიანი. როგორც ჩანს, ეს შემთხვევით არ ხდება. ეს გარემოება ქვეყანაში არსებულ მძიმე საზოგადოებრივ ვითარებაზე მიუთითებს. ასეთი მდგომარეობის გაგრძელება სიკეთეს რომ არ მოუტანს ქვეყანას, ალბათ ამაში ყველა დაგვეთანხმება. ამ პროცესების უკან დგანან გარკვეული ძალები, რომლებიც იბრძვიან პირადი ინტერესებისათვის (მათ შორის ეკონომიკური ინტერესებისთვისაც) და, სარგებლობენ რა ქვეყანაში არსებული განუკითხაობით, ხშირ შემთხვევაში კიდევაც აღწევენ თავიანთ მიზნებს. ცილისწამების ობიექტები, როგორც წესი, ის ადამიანები ხდებიან, რომლებიც [illegible] უზნეობის, კორუფციის, ფინანსური თაღლითობისა თუ სხვა ანალოგიური მოვლენების წინააღმდეგ. სწორედ ასეთი ადამიანების კომპრომეტაცია გაიხადეს მიზნად გარკვეულმა ძალებმა, რათა კვლავინდებურად იპარპაშონ ქვეყანაში და მოსახლეობის გაღატაკების ფონზე კვლავაც დაიკმაყოფილონ თავიანთი გაუმაძღარი მადა. სამწუხაროა, რომ ამ უსინდისო კამპანიის ერთ-ერთ სულისჩამდგმელად მოგვევლინა ქართველ მწერალთა გაზეთი „ლიტერატურული საქართველო" მისი რედაქტორის, ბ-ნ თ. წივწივაძის სახით. მისი უხამსი და ელემენტარულ სიყალბეზე აგებული პასკვილები სახელს უტეხს ქართველ მწერალთა გაერთიანებას. ეს მით უფრო გულსატკენია, როცა მწერალთა კავშირის გამგეობის შემადგენლობაში მრავალი ღირსეული, პატიოსანი, ობიექტური და ქვეყნის ბედზე მოფიქრალი ადამიანია.

ჩვენ არ შევჩერდებით ყველა იმ სიბინძურეზე, რასაც ასე მონდომებით ანთხევს ბატონი რედაქტორი. ჩვენ გვინდა აღვნიშნოთ მხოლოდ, რომ მსგავს ცილისწამებას ვერ გადაურჩა თავისი პატიოსნებით, ურყევი რეპუტაციით და მაღალი პროფესიული თვისებებით გამორჩეული პიროვნება, რომლის კომპეტენტურობაში არავის ეპარება ეჭვი არც შინ და არც საერთაშორისო ეკონომიკურ წრეებში, საქართველოს სახალხო ფრონტის წევრი, ყოფილი ვიცე-პრემიერი, ბ-ნი რ. გოცირიძე.

ბ-ნი რ. გოცირიძის წინააღმდეგ მიმართულ წერილებში აშკარად ჩანს ბ-ნ თამაზ წივწივაძის მამოძრავებელი მოტივი. ამ წერილების წაკითხვისას კიდევ უფრო ვრწმუნდებით საქვეყნოდ გავრცელებულ აზრში, რომ ბ-ნი თ. წივწივაძე იყო და დღემდე არის საქართველოს ეკონომიკის დამანგრეველი, მისი ფინანსური სისტემის მომშლელი და მოსახლეობის გაღატაკების ერთ-ერთი ძირითადი მიზეზის — დანაშაულებრივი საბანკო პოლიტიკის დამცველი და იმ კორუმპირებული პირების ქომაგი, რომელთა დანაშაულებრივი საქმიანობა დღეს უკვე ეჭვს აღარ იწვევს თვით სამართალდამცველი და მაკონტროლებელი ორგანოებისთვისაც. ამ ადამიანებმა ფაქტობრივად გასაჩუქრებულ კრედიტებზე ააგეს საკუთარი კეთილდღეობა ომით გაჩანაგებული და გაუბედურებული მოსახლეობის ხარჯზე. ჩვენს გულისტკივილს იწვევს ის გარემოებაც, რომ დღეს ქართველ მწერალთა ბეჭდვითი ორგანო „ლიტერატურული საქართველო" ფაქტიურად ე.წ. საბანკო ლობის რუპორადაა გამოყენებული.

ასევე გვინდა გაცნობოთ, რომ საქართველოს სახალხო ფრონტის მმართველი საბჭო ვერ შეეგუება პატიოსანი პიროვნებების განქიქების ჩვენში გავრცელებულ ტენდენციას და კვლავაც იბრძოლებს მათი ღირსების დასაცავად.

გვინდა ვირწმუნოთ, რომ საქართველოს მწერალთა კავშირის გამგეობა სათანადოდ იმსჯელებს აღნიშნულ ფაქტებზე, ობიექტურად განსჯის მტყუანსა და მართალს და დროულად დაუდებს ზღვარს უღირსი რედაქტორის თავგასულობას.

საქართველოს სახალხო ფრონტის მმართველი საბჭო

დღეს ნომერში:

„საქართველო აღარ არსებობს როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფო. დღეს ამ ქვეყანას ერთპიროვნულად თბილისში რუსეთის საელჩო მართავს".

მე-4 გვერდზე წაიკითხავთ მიხეილ სააკაშვილის წერილს: „საქართველო საერთაშორისო არენაზე. ილუზიები და რეალობა".

მაინც რას ერჩიან აკაკი ბაქრაძეს?

მე-2 გვერდზე იხილეთ ლეილა ნანიტაშვილის წერილი: „არც ფილიპე მახარაძის ტვირთია მსუბუქი".

მოლაპარაკებებით აფსუები მეტისმეტად კმაყოფილნი ჩანან. ეს ჩვენს წისქვილზე წყალს არ უნდა ასხამდეს.

იხილეთ მე-7 გვერდზე დაბეჭდილი მასალა და ჩვენთან ერთად თავადაც აღშფოთდებით...

ასე, ჩემო მანასეო, ხან ისე და ხან ასეო...

რამოდენიმე დღის წინათ ერთ-ერთ გაზეთში ამოვიკითხე ასეთი რამ — საქართველოს პარლამენტის „ეთიკის კომისიის სხდომაზე" პარლამენტარ ბ-ნ ჯაბუა ამირეჯიბს მოუთხოვია რესპუბლიკის სამართალმცოდნეებს გაერკვიათ — არის თუ არა სისხლის სამართლის დანაშაული ბატონ ნოდარ ნათაძის მიერ პარლამენტის სხდომაზე კერძო საუბარში ნახმარი სიტყვა ნაბიჭვარი.

პატივცემულო რედაქცია! ბ-ნ ჯაბუა ამირეჯიბის ამ ერთმა წინადადებამ მიბიძგა შეკითხვის სახით მომემართა თქვენთვის — არის თუ არა, სისხლის სამართლის დანაშაული ის, რაც ბატონმა ჯაბუამ ბრძანა 1990 წლის 25 მარტის წინასაარჩევნო კამპანიის დროს.

1990 წლის 25 მარტს დანიშნულ არჩევნებზე, რომელიც ჩვენდა საუბედუროდ არ შედგა, ბატონი ჯაბუა დამოუკიდებელ კანდიდატად კენჭს იყრიდა ჩუღურეთის რაიონში. საარჩევნო კამპანიის დროს, თებერვლის თვეში მას შეხვედრა ჰქონდა ამომრჩევლებთან ნინოშვილის ქუჩაზე მდებარე 20-ე რუსულ საშუალო სკოლაში. შეხვედრას დაახლოებით 100-მდე ადამიანი ესწრებოდა. ბატონი ჯაბუას მიერ რამოდენიმეჯერ კომპარტიისა და მისი ლიდერების აუგად მოხსენიებამ განაპირობა ჩემი ასეთი შეკითხვა — თუ რატომ შევიდა ბატონი ჯაბუა ამირეჯიბი კომპარტიის რიგებში, როდესაც იგი უკვე 62 წლის ასაკში ბრძანდებოდა, მან ასეთი პასუხი გასცა — იყო ე. შევარდნაძის ბობოქრობის ხანა იმ პერიოდში დაიბეჭდა მისი რომანი „დათა თუთაშხია", ეს ის დრო იყო, როდესაც ე. შევარდნაძე საზოგადოებაში არ ჩნდებოდა თუ მას გვერდით არ ეყოლებოდა ინტელიგენციის ნაღები ფენის წარმომადგენლები. ერთ საღამოს თურმე მისთვის ბინაზე დაურეკია თვით ე. შევარდნაძეს და მოუთხოვია, რომ იგი შესულიყო კომუნისტური პარტიის რიგებში. ბატონ ჯაბუას ფიქრისთვის დრო არ ჰქონდა და სულ რამოდენიმე წამში გაიაზრა, რომ თუ უარს ეტყოდა საქართველოს პარტიის ლიდერს ე. შევარდნაძეს, მაშინ იგი მას შვილებს დაუხოცავდა. შემდეგ ბატონმა ჯაბუამ განმარტა, რომ ე. შევარდნაძე არის ის კაცი, რომელსაც არასდროს არავისთვის არაფერი უპატიებია და ამიტომაც უკვე გადაწყვეტა შესულიყო კომპარტიის რიგებში.

მომდევნო კითხვაზე, რომელიც ერთმა შუახანს გადაცილებულმა მამაკაცმა დაუსვა — მისი დეპუტატად არჩევის შემთხვევაში, როგორ მოიქცეოდა ბატონი დეპუტატი თუ გამოჩნდებოდა მეორე ე. შევარდნაძე და დაავალებდა მას ამომრჩევლების საზიანოდ მოქცეულიყო ისე, როგორც ხელისუფლებას აწყობდა — ბ-მა ჯაბუამ გაიძრო პიჯაკი, ისროლა და შემკითხველს ვილაცა პროვოკატორი უწოდა (მე შეძლებისდაგვარად გადმოვეცი ბატონ ჯაბუას პასუხების შინაარსი, და თუ იგი გაკადნიერდება და უარყოფს ზემოაღნიშნულს, მე შემიძლია ამ საუბრის რამოდენიმე ათეული მოწმე მოვიყვანო რედაქციაში).

პატივცემულო რედაქცია! არის თუ არა სისხლის სამართლის დანაშაული დააბრალო ადამიანს, რომ იგი შვილებს ამოგიწყვეტს, თუ არ შეასრულებ მის წინადადებას კომპარტიაში შესვლაზე?

აი, ზუსტად ასე, ჩემო ძვირფასებო! — მაშინ ბატონ ე. შევარდნაძის ლანძღვის პერიოდი იყო და მის უფრო ლამაზად ლანძღვა-გინებაში ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ ჩვენი ნაღები ინტელიგენციის ის წარმომადგენლები, რომლებიც ამჟამად „პატრონის" ლოცვა-კურთხევაში იტყავებენ მუხლებს, მხოლოდ იმიტომ, რომ საკუთარი კეთილდღეობა და სავარძლები შეინარჩუნონ. და თუ ახსოვხარ ვინმეს ჩვენო ბუდკრული და უკვე მერამდენედ დაპყრობილო ქვეყანავ?

ბონდო ლვინაძე

ლიბერალურ-დემოკრატიული ეროვნული პარტიის საპარლამენტო ჯგუფის განცხადება

ისტორიული ასოციაციები სავსებით ბუნებრივია ჩვენს მდგომარეობაში მყოფთათვის და მეც მინდოდა, პირველ ყოვლისა სახელმწიფოს მეთაურის საყურადღებოდ იგი, სამწუხაროდ, ამჟამად არ ესწრება ჩვენს სხდომას, გამეხსენებინა ლონდონის ერთი ოპოზიციონერი ოლდერმენის დიდი ხნის წინათ ნათქვამი სიტყვები ინგლისის მაშინდელი „სახელმწიფოს მეთაურის“ — ჩარლზ I-ისათვის: როდესაც უბრალო მოქალაქე ვიყავ, წესიერ ადამიანად მიცნობდნენ, და მსურს, ასეთად დავრჩე, როგორც ოლდერმენიც. ეს სიტყვები შეგვეძლო ეპიგრაფად თავში დაგვერთო ჩვენი განცხადებისათვის, ამგვარი რამ მიღებული რომ იყოს, შევიტანდით რა მასში მხოლოდ ერთ ცვლილებას: „ოლდერმენიო“-ს ნაცვლად დავწერდით „დეპუტატიო“. თუ კონკრეტულად რას ვგულისხმობთ, ამაზე აქ არას ვიტყვით: გამგები გაიგებს.

შეიძლება ითქვას, რომ დამთავრდა სახელმწიფოს მეთაურის მიერ წარმოდგენილი მინისტრთა კაბინეტის დამტკიცების საპარლამენტო პროცედურა, რომლის შედეგადაც მივიღეთ ფორმალურად ახალი, არსებითად კი ძველი მთავრობა, თავისი წარსული საქმიანობით საკმაოდ ცნობილი საზოგადოებისათვის.

ლიბერალურ-დემოკრატიული ეროვნული პარტიის საპარლამენტო ჯგუფს საჭიროდ მიაჩნია, თავისი დამოუკიდებულება გამოხატოს ზემოხსენებული ფაქტისადმი, მისთვის საერთო პოლიტიკური შეფასების მიცემით.

[illegible]-ნიშვარია მას შემდეგ, რაც ჩატარდა არჩევნები, და სახელმწიფოს მეთაური, უკვე როგორც ყველა წესით „კანონიერი“ ხელმძღვანელი ჩვენი ქვეყნისა, მეორედ აყალიბებს მთავრობას თავისი შეხედულებისამებრ. ვითვალისწინებთ რა ზოგიერთ გარემოებას, რომლებიც ცალკეულ შემთხვევებში, შესაძლოა, ზღუდავენ სახელმწიფოს მეთაურის თავისუფლებას, დანიშნოს ამა თუ იმ თანამდებობაზე თავისთვის სასურველი პირი, მიგვაჩნია, რომ, ზოგადად მაინც, მისი საკადრო პოლიტიკა, მინისტრთა კაბინეტის დაკომპლექტებისას, შეესაბამება იმ პოლიტიკურ კურსს, რომლის გასატარებლადაც მას სწორედ ასეთი პერსონალური შემადგენლობის ადმინისტრაცია ესახება შესაფერისად. სამწუხაროდ, ჩვენი იმედი, რომ სახელმწიფოს მეთაური ამჯერად მაინც შექმნიდა მთავრობას, რომლის პერსონალური შემადგენლობა დაანახვებდა ხალხს, რომ სახელმწიფოს მეთაური ბოლოსდაბოლოს მართლაც დაადგა რეფორმების პრაქტიკულ გზას, — როგორც ბევრ სხვა შემთხვევაში, ახლაც არ გამართლდა: ჩვენთვის აშკარაა, რომ ამ შემადგენლობის მთავრობა, ერთი-ორი და ისიც სათუო გამონაკლისის გარდა, რომლებსაც ფაქტობრივად არავითარი დისონანსი არ შეაქვთ მინისტრთა კაბინეტის პოლიტიკურად ფრიად მონოლითურ კოლექტიურ პორტრეტში, — გააკეთებს იმას, რაც მას აქამდე უკეთებია, ე. ი. არაფერს — რეფორმებისათვის. სწორედ ამ „არაფრის კეთების“ პოლიტიკამ რეფორმების სარბიელზე ამოგვაყოფინა კიდეც თავი ყოფილი სსრკ-ის, ანუ რუსეთის საიმპერიო [illegible]ვრცეში, სადაც, როგორც ცნობილია, დიდი სარესტავრაციო და სარეკონსტრუქციო მუშაობაა გაჩაღებული „ძველი კავშირების“ აღდგენისა და მათი შემდგომი გაღრმავება-გამტკიცების მიმართულებით. ხოლო, თუ ვინაა ამ პოლიტიკის ავტორი, ყველამ ვიცით: სახელმწიფოს მეთაური, რომლის კაბინეტიც, მის მიერ შერჩეული, აღნიშნული პოლიტიკის მხოლოდ ცხოვრებაში გამტარებელია, რაც სულაც არ გამორიცხავს კაბინეტის ცალკეულ წევრთა ცალკეულ „ინიციატივებს“ შესაძლოა, „პატარა ცელქობებსა“-ც მაგრამ ეს საქმის რეალურ ვითარებას პრინციპულად არ ცვლის.

მაინც ვინ არიან ეს ადამიანები, რომლებსაც სახელმწიფოს მეთაური ასეთ პოლიტიკურ ნდობას უცხადებს? — ყოფილი კომუნისტური ფუნქციონერები და საბჭოური დირექტორები, თავის უდიდეს უმრავლესობაში სრულიად გარკვეული კლასობრივი ინტერესების მქონენი, ვისთვისაც თავისუფალი საბაზრო ეკონომიკა, თავისი ეთიკური და იურიდიული ნორმებით, ისევე როგორც, საერთოდ, დემოკრატიული ლიბერალიზმი, შინაგანად უცხოა და მიუღებელი. და მოსულნი ხელისუფლებაში, ისინი მოქმედებენ აი ამ თავისი კლასობრივი ინტერესების თანახმად, ცდილობენ რა ძველი სოციალურ-ეკონომიკური და შესაბამისი სამართლებრივ-პოლიტიკური სისტემის აღდგენას ახალ პირობებში, რის გამოც ვახასიათებთ კიდეც მთავრობას, მათგან შემდგარს, როგორც რეაქციულს. ასეთია შედეგი სახელმწიფოს მეთაურის პოლიტიკისა, რომელმაც თავისი მიზნების უზრუნველსაყოფად სწორედ ამგვარი, ვიმეორებ — რეაქციული, მთავრობა მოითხოვა და შექმნა კიდეაც.

მას შემდეგ, რაც რუსეთმა გამოგვყარა აფხაზეთიდან და შეგვყარა დსთ-ში, შეგვიძლია, ვთქვათ, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობისთვის ბრძოლის ერთი ეტაპი დამთავრდა და დამთავრდა იგი ჩვენი სრული დამარცხებით, დავკარგეთ რა ყველაფერი, რისი დაკარგვაც კი ამ ეტაპზე შეიძლებოდა. ხოლო კიდევ უფრო სამწუხარო ისაა, რომ სახელმწიფოს მეთაურს და მასთან ერთად მის მთავრობასაც, ამ მარცხისათვის ასევე პასუხისმგებელს არ შეუძლია საკუთარ თავსაც და მთელ ქვეყანასაც ნუგეში სცეს სიტყვებით, ერთი სახელმწიფოს ერთმა მეთაურმა რომ წარმოთქვა, რამდენიმე საუკუნის წინათ, განცდილი დიდი დამარცხების გამო: დავკარგეთ ყველაფერი, გარდა ღირსებისაო. და ახლა სახელმწიფოს მეთაური, განუხრელად განმგრძობი ამ მარცხიანი პოლიტიკისა, გვეუბნება, რომ საქართველომ უნდა აღადგინოს „ყველა ძველი ეკონომიკური კავშირი“ ყოფილი საბჭოთა კავშირის, ხოლო აწ დსთ-ში შემავალ, ქვეყნებთან, პირველ რიგში კი, რა თქმა უნდა, „რუსეთთან“ და რომ, თურმე, ესეც არ ყოფილა საკმარისი და საჭიროა კიდევ ახალი კავშირების შექმნაც, ჩანს, იმ ძველ კავშირთა კიდევ უფრო გასაღრმავებლად და განსამტკიცებლად. მაინც რომელ „ძველ ეკონომიკურ კავშირებ“-ზეა ლაპარაკი? — ცხადია, იმ „ძველ ეკონომიკურ კავშირებ“-ზე, რომლებიც შექმნა, თავის, ასე ვთქვათ, ეკონომიკურ „ხატად და მსგავსად“, კაცობრიობის ისტორიაში ურეაქციულესმა რუსულკომუნისტურმა ტოტალიტარულმა სისტემამ და რომლებზეც დამყარებული იყო კიდეც, როგორც თავისი საიმპერიო განუყოფლობისა და ურღვევობის ეკონომიკურ საფუძველზე, რუსეთის მეორე ბოლშევიკური იმპერია — ეს უმაგალითო „განებავთ, სამაგალითო, მაგრამ ვისთვის? ... „ხალხთა საპყრობილე“. ფაქტია, თვით „რუსეთის დემოკრატიულ ძალთა“ მოიმედე დასავლეთის პოლიტიკოსთაგანაც კი ნებაუნებლიეთ აღიარებული, რომ ამჟამად, ყველანი, მოწმენი ვართ რუსეთის უკვე მესამე იმპერიის შექმნის მცდელობისა, პირველ ყოვლისა სწორედ ზემოხსენებულ „ძველ ეკონომიკურ კავშირთა“ აღდგენის მიმართულებით ვითომდა ევროგაერთიანების ეკონომიკური ინტეგრაციის ანალოგიურად, რადგან ეს „მათ“ მშვენივრად იციან არ არსებობენ ეკონომიკური კავშირები შესატყვის სამართლებრივ-პოლიტიკური კავშირთა გარეშე, და ამ „ძველ ეკონომიკურ კავშირებსა“-ც, ბუნებრივია, ასევე შეესაბამებიან სათანადო სამართლებრივ-პოლიტიკურ კავშირები, რომლებსაც, რა თქმა უნდა, ვერ ავცდებით, თუკი აღდგენილ იქნება ეს „ძველი ეკონომიკური კავშირები“, ბუნებითად ისეთივე რეაქციული, როგორიც იყო მათი ზედნაშენი მთელი საიმპერიო სისტემა ყოფილი „ბოროტების იმპერიისა“. თქმულიდან გამომდინარე, გასაგები უნდა იყოს, რომ ჩვენ ასეთ „ძველ“, „თუნდაც“ ეკონომიკურ, „კავშირთა“ აღდგენაზე ორიენტირებულ პოლიტიკას, ჩვენი შეფასებით, პირწმინდად რეაქციულს, არათუ ვერ თანავუგრძნობთ, არამედ ყოველნაირად ვიბრძოლებთ მის წინააღმდეგ ჩვენ ხელთ არსებული ყველა კანონიერი პოლიტიკური საშუალებით.

სახელმწიფოს მეთაურის პოლიტიკით უკმაყოფილონი, მათი რიცხვი კი დიდი სისწრაფით იზრდება, ცხადია, მის მხარდამჭერთა ხარჯზე, მას სდებენ ხოლმე ბრალს ერის ღალატში, რაც თვითონ სახელმწიფოს მეთაურსაც მოუსმენია პარლამენტში, მის ზოგიერთ წევრთაგან. ხოლო ჩვენ ვფიქრობთ, რომ თუკი სახელმწიფოს მეთაურმა ვისმე უღალატა, პირველ ყოვლისა — საკუთარ თავს, და რომ, თუკი ეს მართლაც ასეა, კიდევ შეიძლება ვიქონიოთ იმედი, რომ სახელმწიფოს მეთაური დაძლევს ამ თავის შინაგან კრიზისს, რომელიც არაიშვიათად განუცდიათ დიდ პოლიტიკოსებსაც, მაგრამ ბოლოსდაბოლოს გადაულახავთ იგი.

ქვეყანა კატასტროფისკენ მიექანება, ხოლო ასეთ ვითარებაში ბუნებრივია, ადამიანის ფსიქოლოგიური განწყობა, რომელიც გამოიხატება სიტყვებში, „წყალწაღებული ხავსს ეკიდებოდაო“. და ჩვენც, ჩვენს ამ ბოლო პერიოდში გვარიანად „დახავსებულ“ იმედს ჩაჭიდებულნი, მივმართავთ სახელმწიფოს მეთაურს, მოახდინოს თავისი პოლიტიკის რადიკალური გადასინჯვა, რადგან თუკი ეს არ გაკეთდა, უკეთ, თუკი მან, სახელმწიფოს მეთაურმა, ეს არ გააკეთა, კატასტროფა, ნამდვილი კატასტროფა — ეკონომიკურიც, სოციალურიც, პოლიტიკურიც, მორალურიც, ვიმეორებთ, გარდაუვალია. წინააღმდეგ შემთხვევაში, „სხვა გამოსავლის“ უქონლობისა გამო დავესხებით ჩვენებურ ესენგისტებს მათს საყვარელ ფრაზა — „არგუმენტს“ ჩვენ იძულებული ვიქნებით მხარი დავუჭიროთ ვადამდელი არჩევნების იდეას, რისგანაც, გარკვეულ მოსაზრებათა გამო, ჯერჯერობით თავს ვიკავებთ.

ეს განცხადება წაკითხულ იქნა პარლამენტში მიხეილ ნანეიშვილის მიერ 1994 წლის 5 მაისს.

პოლემიკა

არც ფილიპე მახარაძის ტვირთია მსუბუქი

ლეილა ნანიტაშვილი

1913 წლის 5 მაი[illegible]ს, მთაწმინდაზე, იაკობ ნიკოლაძის „მწუხა[illegible] საქართველოს“ საბურველი ჩამოაცალა აკ[illegible] წერეთელმა. ამ მოვლენის გამო [illegible]საში გამოქვეყნდა კიტა აბაშიძის, [illegible]ონ ფირცხალავას, იაკობ ფანცხავას, [illegible]ერ ლაისტი[illegible]სა და სხვათა წერილები. [illegible]სონ ფირცხალავა წერილში „რას გვა[illegible]ებს?“ წერდა:

„ილიას მოკვლა არ[illegible] კერძოობითი მოვლენა: ილიას უ[illegible]რო დაკარგვა ისეთი ტრაგიკული, დი[illegible] ამბავია ერის ცხოვრებაში, რომელმა[illegible] ერთიან უნდა აამოძრავოს მთელი სულიერობა ერისა, გონს [illegible]მოიყვანოს შემცდარი აზროვნება, ღრმა[illegible] ჩაახედოს გულის [illegible]ლებში, შეამო[illegible]მოს ერის გზანი და [illegible]სრაზვანი, აღძრა[illegible] ახალი მოქმედებისა[illegible]ის.

ვინ მოჰკლა ილია? [illegible]ერს ვეძებდით და ეხლაც ვეძებთ მკვლელ[illegible] მაგრამ საქმე ის იარაღ[illegible]ა, რომელმაც [illegible] საზიზღარი მკვლე[illegible]ობა? ან ვინ [illegible] ის უნდა გვაინტერესებდეს, ვინ [illegible] ბრმობილი იდეური ხელმ[illegible] ვენილი ვერაგობისა [illegible] წარმოადგენ[illegible] ის ზნეობრივი წ[illegible] შესაძლებელი[illegible] ჰაგვარი აზრების [illegible]ობა?! ჩვენ [illegible] ჩვ[illegible] სხვები, განარჩენ[illegible] ჰკეთებ[illegible] დით[illegible] შინდა ჩვენი სინ[illegible] გვეინხვრაი[illegible] ლი მამულიშვილი[illegible]ში, მაგრამ კარ[illegible] დავკვირდეთ ჩვე[illegible] კვსინ[illegible] ჯოი[illegible] ვენი ტანსაცმელ[illegible] სისხლი[illegible] ინწკლები? არ ალ[illegible] ლები მოსაკ[illegible] დინებლად, მა[illegible] ვიდექით მკვლელობის [illegible] ეცით ლახვარი სახელოვან ადამიანს, მაგრამ რა ვუთხარით სულის ამომხდომს, როდესაც ჰპობდა ძვირფას სიცოცხლეს? რად ვსდუმდით?“

ეს სიტყვები გამახსენა მ.წ. გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ (№45—№46) დაბეჭდილმა ერთმა წერილმა — „ჩანს, ძალზე მძიმეა ილია ჭავჭავაძეების ტვირთი“. იგი არათუ წერილის ადრესატისაგან, მკითხველისგანაც არ ხმსახურებს პასუხს, მაგრამ აღარც დუმილი შეიძლება.

როდესაც ოფიციალურ ორგანოში ოფიციალური პირის — სახელმწიფოს მეთაურის თანაშემწის — ასეთი წერილი იბეჭდება (თანაც გაგრძელებით), იმ ქვეყანაში საქმე იმაზე უფრო ცუდად არის, ვიდრე ჩვენ გვგონია. სავსებით ცხადია, რომ მავანსა და მავანს იმ ავადმოსაგონარი დროის დაბრუნება სწადია, რადგან კარგახანია დაიწყო ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ლიდერების კომუნისტური მეთოდებით „დისკრედიტაცია“. საგულისხმოა, რომ გაზეთი „კომუნისტიც“ აღდგა (თუმცა მის ფუნქციას „საქართველოს რესპუბლიკაც“ კარგად ასრულებდა), რაც შემთხვევითი არ უნდა იყოს, ოღონდ ცნობილი „პროლეტარებოს...“ ნაცვლად გაზეთს ეპიგრაფად აქვს „ჩვენი საქმე სამართლიანია, ჩვენ გავიმარჯვებთ“.

საქართველოდან აფრენილმა პოლიტიკოსებმა რა სამართლიანად ილვაწეს სამშობლოს საკეთილდღეოდ და როგორ გამარჯვებინეს, კარგად ვიცით. ისტორიამ მათ კარგახანია გამოუტანა განაჩენი და კვლავაც გამოუტანს. მარტო ფილიპეს მთაწმინდიდან ჩამობრძანება რად ღირს. ისე „კომუნისტის“ ეპიგრაფად ზომ არ აჯობებდა — „სტალინს კი არა, ლენინსაც ჩამოვასვენებთ მალეო...“

წინა ხელისუფლების დროს ზოგიერთ ოპოზიციონერს იმდროინდელი პრესიდან „37-ის“ სუნი რომ სცემდა, საინტერესოა, დღეს, პარლამენტში საიმედოდ მოკალათებულებს, ზემოხსენებული წერილის წაკითხვისას აღარ ეცათ ის ნაცნობი სუნი?!

ჩვენ მოგვაჩვიეს შიმშილს, სიცივეს, სიბნელეს, სიღატაკეს, დამცირებას, მაგრამ ის ავიწყდებათ, რომ ამდენი უზნეობის შეჩვევა და შეგუება უკვე აღარ შეიძლება.

ამიტომაც ხმამაღლა უნდა ითქვას სათქმელი..

●

ორიოდე სიტყვა, თუ რატომ დაიწერა „საქართველოს რესპუბლიკაში“ დაბეჭდილი წერილი.

პასუხს იქვე ვპოულობთ:

„დღევანდელ ხელისუფლებას რას უწუნებს ბატონი აკაკი? რას და იმასვე, რასაც სხვა ოპოზიციონერები: — ეკონომიკის მოშლას, აფხაზეთში ომის წაგებას, მძიმე კრიმინოგენულ ვითარებას“.

თუ ამ სტრიქონების ავტორს ჰგონია, რომ მარტო აკაკი ბაქრაძე და ოპოზიციონერები უწუნებენ ამას დღევანდელ ხელისუფლებას, ძალიან შემცდარა.

ან კი როგორ აპატიებდნენ აკაკი ბაქრაძეს ამ სიტყვებს:

„დღევანდელ საქართველოს უნდა ხელმძღვანელობდნენ ისინი, ვისაც სჯერა ქართველი ხალხის ეროვნული ენერგიის, სწამს იმისა, რომ საქართველოს საკუთარი ძალით შეუძლია ომში გამარჯვებაც (ოკუპირებული ცხინვალის ოლქისა და აფხაზეთის დაბრუნება), ქვეყნის ეკონომიკურ-ფინანსური მოწყობაც, კულტურულ-საგანმანათლებლო აღორძინებაც. დარწმუნებულია იმაში, რომ საქართველოს დსთ-ში შესვლა კი არ უშველის, არამედ ქართველი ხალხის, მთელი საქართველოს მოსახლეობის ჭკუა, ნიჭი და გარჯა-შრომა“ („საქართველოში კომუნისტური აზროვნება ისევ არსებობს“).

როგორ უნდა მოგვეგო ჩვენ ომი, თუ კრიმინოგენული მდგომარეობის მოწესრიგებაც არ შეგვეძლო საკუთარი ძალებით და აქაც რუსეთს ვთხოვდით დახმარებას?!

როგორ უნდა მოგვეგო ჩვენ ომი, როდესაც ჯარისკაცებისათვის გაგზავნილი იარაღი და სურსათ-სანოვაგე ფრონტამდე ვერ აღწევდა?!

როგორ უნდა მოგვეგო ჩვენ ომი, როდესაც დაჭრილების გადმოსაყვანად თვითმფრინავებს საწვავი არ ჰქონდათ და ამ დროს აზერბაიჯანიდან შემოტანილი ბენზინი სომხეთში იყიდებოდა?!

როგორ უნდა მოგვეგო ჩვენ ომი, როდესაც ჰუმანური დახმარების დიდი ნაწილი არადანიშნულებისამებრ ნაწილდებოდა და როგორც ხშირად ტელეეკრანიდან გაისმის, კერძო ჯიხურებში იყიდებოდა და დღესაც იყიდება?! საქმე იქამდის მივიდა, რომ უნდობლობის გამო უცხოელები თვითონვე არიგებენ ჩამოტანილ ტვირთს.

როგორ უნდა მოგვეგო ჩვენ ომი, როდესაც „საქართველოს დღევანდელი ხელისუფლების მცდარმა კურსმა თანმიმდევრულად მიგვიყვანა ქვეყნის პოლიტიკურ და ეკონომიკურ კრახამდე. სწორედ აქეთ იყო მიმართული ის დანაშაულებრივი საკადრო თუ საფინანსო-საკრედიტო პოლიტიკა, რამაც გამოიწვია საქართველოს ეროვნული ბანკიდან 900 მილიარდამდე მანეთის კრედიტის სახით გაცემა, რომელიც ნაწილობრივ მაღალი თანამდებობის პირებსა და ელიტარული ინტელიგენციის ლოიალობის მოსაპოვებლად იქნა გაღებული“ (სრულიად საქართველოს მერაბ კოსტავას საზოგადოების განცხადება, გაზ. „სარანგი“, 1993. 8. X, №13).

ასე გავიდა მილიარდობით თანხა საზღვარგარეთ და გაუფასურებული კუპონის ანაბრად დარჩენილი მოსახლეობის ძირითადი ნაწილი სიღატაკის წინაშე აღმოჩნდა.

როგორ უნდა მოგვეგო ჩვენ ომი, როცა ნაცვლად იმისა, რომ აფხაზეთის საკითხით დაეწყოთ პარლამენტის სხდომა, ან „სხვადასხვაში“ გადაიტანდნენ, ან საერთოდ ვერ იცლიდნენ ამისათვის.

როგორ უნდა მოგვეგო ჩვენ ომი, როდესაც არავითარი ცენზურა არ არსებობდა. რა სამხედრო საიდუმლოება აღარ ისმოდა ტელეეკრანიდან. აჩვენებდნენ დაღუპულ ვაჟკაცთა ფოტოსურათებს, მიუსამძიმრებდნენ ოჯახს, თითქოს მათი ჭირისუფალი სრულიად საქართველო არ იყო, ამით ვალს მოიხდიდნენ და შემდეგ მიდიოდა ტურისტული მოგზაურობის რეკლამები, მიდიოდა „ვიდეო... ვიდეო...“

და რაც ყველაზე საოცარია, დამარცხების შემდეგ შემოვიღეთ საგანგებო წესები და საქართველოს მინისტრთა კაბინეტმა აფხაზეთთან დაკავშირებით ახლა შემოიღო საგანგებო ცენზურა (იხ. „საქართველოს რესპუბლიკა“, 16.IV.1994).

და ბოლოს, როგორ უნდა მოგვეგო ჩვენ ომი, რომელიც ჩვენთვის თურმე „უაზრო ომი“ იყო და ამდენად გაუცნობიერებელი. მაშ, ქართველებისათვის ავლანეთის ომი იყო სამამულო?!

სოხუმის დაცემისას ჩვენ მტრის მიერ შემოთავაზებული დერეფანიც კი არ გამოვიყენეთ, რომ მშვიდობიანი მოსახლეობა გამოგვეყვანა, რომელიც სოჭის ხელშეკრულების იმედით (რაც თავის თა-

გაგრძელება მე-3 გვ.

მეორე გვერდიდან

ვზე აილო სახელმწიფოს მეთაურმა) სოხუმში დავაბრუნეთ.

არავინ არ აყენებს სხვა რესპუბლიკების მცხოვრებთ შეურაცხყოფას, ნურავის ნუ გადააქვს ამაზე ხალხის ყურადღება, ბუნებრივია, ყველა ერს უყვარს თავისი სამშობლო და ყველას სურს მისი თავისუფლება, მაგრამ თუ „ესენგე"-ში უნდა შევსულიყავით, ამ სისხლისღვრამდე მაინც შევსულიყავით?

დღეს ვის სინდისზეა დაღუპულთა სისხლი, უმწეო გოგონების აბდილი ნამუსი და ათასობით გადამწვარ-გადაბუგული სახლ-კარი?! თურმე, როგორც „საქართველოს რესპუბლიკის" ავტორი წერს, „აფხაზები ყოველმხრივ – იარაღით, ფინანსურად, მორალურად, თეორიულად შეუდგნენ ომისათვის მზადებას. ჩვენი ლიდერები (მათ შორის ბაქრაძე) ამ მხრივაც მცონარობდნენ".

მე ზემოთ მოვიხმე ამონაწერი გაზეთ „სარანგიდან", ანალოგიური მასალა მრავლადაა ჩვენს პრესაში, თუ როგორ ნიავდებოდა ეროვნული ბანკიდან კრედიტები, ბევრს ვადაც უგრძელდებოდა, რაც კრედიტის ახლადგაცემას უდრის. ამ დროს იქნება აკაკი ბაქრაძეს საკუთარი ბიბლიოთეკა უნდა გაეყიდა და იარაღი ეყიდა?! ეს უკანასკნელი თვითონ გაოცებით კითხულობდა, თუ ამდენი შესაძლებლობა ჰქონდა საქართველოს, ჯარი დაგვექირავებინაო („ხვალ გვიან იქნება").

ალბათ ამ ფონზე რა სასაცილოდ გამოვიყურებოდით მე და ჩემისთანები, სხვები საზღვარგარეთ საქართველოს ხარჯზე „ქოხებს" რომ ყიდულობდნენ, ჩვენ კი უკანასკნელ ოჯახურ რელიკვიას – ქორწინების ბეჭდებს სახელმწიფო ბანკს ვაბარებდით.

ერთი თქმულება მინდა გაგახსენოთ:

სოლომონ პირველი ვარციხიდან ქუთაისს ბრუნდებოდა. ტყის პირას, გზაზე მტირალი გლეხი შენიშნა. მეფემ ჰკითხა, რა გატირებსო? – გლეხმა მიუგო: ცოლქურს მივდიოდი, გზაზე [illegible]ვენე, ცხენი ხაბალახოდ მივუშვი, ვიფიქრე თვალს მოვატყუებ-მეთქი და როდესაც გავიღვიძე, ვნახე, რომ ცხენი მოუპარავთო.. მეფემ გაიოცა, ამ ქურდობის დროს, გზაზე რამ დაგაძინაო? გლეხმა მიუგო – მეფევ, მეგონა შენ გღვიძაო...

ხალხი იმიტომ ირჩევს ხელისუფლებას, რომ თავის ბედს ანდობს. წარმატებაზედაც და დამარცხებაზედაც ხელისუფლებას მოეკითხება, რადგან ის იღებს ამ პასუხისმგებლობას თავისთავზე. და ამ დროს კი თურმე აკაკი ბაქრაძეს „უნდა დაეკისროს ერთ-ერთი უმთავრესი პასუხისმგებლობა იმ საშინელი ამბებისათვის, რაც საქართველოში უკანასკნელი წლების მანძილზე მოხდა".

1991 წლის მარტში შეიკრიბა ე.წ. დემოკრატიული ტრიბუნა. სხდომის დღის წესრიგში ერთ-ერთი საკითხი იყო – ეროვნული მოძრაობის კრიზისიდან გამოყვანის გზები – და თუ როგორ გამოვიყვანეთ ეროვნული მოძრაობა კრიზისიდან და სად შევიყვანეთ – დღეს ნათლად გამოჩნდა.

წერილის ავტორი განსაკუთრებით განურისხებია იმას თუ რატომ არ იბრძოლა აკაკი ბაქრაძემ „მრგვალების" წინააღმდეგ.

„მან წ[illegible]ს, ასე თუ ისე თვალსაჩინო, პოლიტიკური (გნებავთ, საზოგადო) მოღვაწეთაგან პრაქტიკულად ყველაზე ნაკლებად იბრძოლა მრგვალი ჭირის, შიზო-ფაშისტური რეჟიმის წინააღმდეგ".

„...დღევანდელ ხელისუფლებას კი თავგამოდებული უდგას ოპოზიციაში. ამის ნახევარი თავგამოდება მრგვალი რეჟიმის წინააღმდეგ ბრძოლაში რომ გამოეჩინა, ეგებ უკეთესად წასულიყო საქართველოს საქმე".

აკაკი ბაქრაძისათვის მართლაც რომ დაეჯერებინათ, ნამდვილად უკეთესად წავიდოდა საქართველოს საქმე, ყოველ შემთხვევაში დეკემბერ-იანვრის სისხლისღვრას თავიდან ავიცილებდით.

სწორედ 1991 წლის სექტემბერში აკაკი ბაქრაძე გაზეთ „საქართველოში" (№17) წერდა: „დღეს შექმნილ ვითარებაში არსებობს ხსნის ერთადერთი გზა – პარიტეტულ საფუძვლებზე ეროვნული თანხმობის დროებითი მთავრობის შექმნა. კონფრონტაციის გზა საქართველოს არყოფნის უფსკრულში მიაქანებს.

ეს კარგად უნდა გააცნობიეროს ყველა ქართველმა ცალ-ცალკე და მთელმა ერმა ერთად".

ამ წინადადებას ოპოზიციამ არ მიაქცია ყურადღება და მთავრობის პუბლიცისტებისაგანაც რისხვა დაიმსახურა.

სახელმწიფოს მეთაურის თანაშემწეს თუ ისა აქვს მხედველობაში, რომ აკაკი ბაქრაძეს პრაქტიკულად – ავტომატით ხელში უნდა ებრძოლა, კაცი, რომელიც საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის იბრძოდა მთელი სიცოცხლე, ისევ სსრკ-ს რეანიმაციისათვის, ბუნებრივია, არ იბრძოლებდა.

„ა. ბაქრაძეს კარგად ესმის, რომ მისი მოწოდებები უბედურების მეტს არას მოუტანს საქართველოს". – წერს ავტორი.

აფხაზეთის ომის დროს აკაკი ბაქრაძე ისე იბრძოდა, როგორც მას შეეძლო. 1993 წლის ივლისში ასე მოუწოდებდა ერს:

„ომს მარტო ჯარისკაცები არ იგებენ. ომს მ[illegible] ერი იგებს. ერთი მიზნით, ერ[illegible] შეერთებული და შეკავშირებუ[illegible]

ვინც დღეს იპარავს, შარაგზაზე ყაჩაღობს, მოსახლეობას ძარცვავს, მარტო სისხლის სამართლის დამნაშავე არ არის. იგი ქვეყნის ძლიერებას ძირს უთხრის და ისე უნდა დაისაჯოს, როგორც ამას ომის კანონი მოითხოვს.

ვინც დღეს პარტიულ-პოლიტიკური კინკლაობისაკენ მოუწოდებს, განხეთქილებას და შუღლს თესავს, უბრალო ბრიყვი არ არის. იგი, ნებით თუ უნებლიეთ, ქვეყნის ძლიერებას ძირს უთხრის და ისე უნდა დაისაჯოს, როგორც ამას ომის კანონი მოითხოვს.

ვინც დღეს არ შრომობს, მოვალეობას პირნათლად არ ასრულებს, საბოტაჟს ეწევა, მჩოდარობს, ჯიბეს ისქელებს, მაქინატორობს, თაღლითობს და ყალთაბანდობს, მარტო არამზადა და სინდის-ნამუსგარეცხილი არ არის. იგი ქვეყნის ძლიერებას ძირს უთხრის და ისე უნდა დაისაჯოს, როგორც ამას ომის კანონი მოითხოვს.

ახლა საქართველოს ერთიანობა, დისციპლინა, წესრიგი და თავდადება სჭირდება. ამას მარტო ხელისუფლება ვერ მოახერხებს. ეს მთელი ქართველი ერის სულის მოთხოვნილებად და შეგნებად უნდა იქცეს. თუ ამას მივაღწიეთ, რუსეთი კი არა, ვერარა ძალა ვერ დაგვამარცხებს. თუ ჩვენ გავაგრძელეთ ჩვეული ლაზღანდარობა, ჩიტირეკიაობა, შარახვეტიაობა, სუფრულ-თამადური ბლოყინსიტყვაობა, მაშინ ქართველი ხალხის არსებობის დღეები დათვლილია. მხოლოდ გამარჯვება!"

მაგრამ საქართველოში ყველაფერი კეთდებოდა იმისათვის, რომ ომი არ მოგვეგო.

როდესაც ამ წერილს ვწერდი, ტელევიზიით სახელმწიფოს მეთაურთან ტელეინტერვიუ ვნახე, რომელიც 14 აპრილს – ქართული ენის დღეს შეეხებოდა. კიდევ კარგი, ქართული ენის თავგამოდებულ დამცველთა ჩამოთვლის შემდეგ გაიხსენა აკაკი ბაქრაძე, რომელიც 1979 წელს წერდა: „...გვატყუებენ, ქართული ენა სახელმწიფო ენაო, თუმცა ამ ფორმალური უფლების, რომელსაც პრაქტიკულად არავინ ახორციელებს, მოცემაც არ უნდათ. მხოლოდ ქართველი ახალგაზრდობის უმაგალითო თავგანწირვამ შეგვინარჩუნა (ხაზი ჩემია – ლ.ნ.) ეს ცრუ უფლება. აქაც მკაფიოდ გამომჟღავნდა ქართველთა გარუსების მკაფიო პოლიტიკა. ქართველი ახალგაზრდობის დემონსტრაციამ 1978 წლის 14 აპრილს ნათლად გასცა პასუხი რუსიფიკატორებს – ჩვენ ვიცით რუსეთის ნამდვილი მიზანი და ამიტომ არ გაძლევთ საშუალებას ჩამოართვათ ქართულ ენას სახელმწიფო ენის ფუნქცია, თორემ ვინ არ იცის საბჭოთა კონსტიტუციის ლიტონი მუხლების ჭეშმარიტი აზრი. გინდ ყოფილა 75-ე მუხლი კონსტიტუციაში, გინდ არა" („რა ელის საქართველოს"). ყურადღება მიაქციეთ ხაზგასმულ სიტყვებს, ეს გამარჯვება აკაკი ბაქრაძეს არ მიუსაკუთრებია, თუმცა მასსა და ნოდარ წულეისკირს ამ გამარჯვებაში უდიდესი წვლილი მიუძღვით. ნოდარ წულეისკირს „ზვიადისტობის" გამო ვინღა ახსენებდა, ამის შემდეგ რომელ შემწყნარებლობაზე, ერთმანეთის თვალებში ჩახედვასა და დაფიცებაზე შეიძლება ლაპარაკი, როდესაც ფაქტების დამახინჯება და უარყოფა შეგვიძლია. იმ დღეების მომსწრეებს და მით უფრო ახალგაზრდებს ხომ უფრო კარგად ახსოვს ვის რა პოზიცია ჰქონდა, რამ გამოიწვია ამ მოძრაობის აზვირთება, თუ რო[illegible] რსიტეტში ცალ[illegible] საგნების რუსულ ენაზე სწავლება...

რამდენად უზნეობაა აკაკი ბაქრაძეს ასეთი ბრალდება წაუყენო: „აფხაზებმა ისარგებლეს იმით, რომ ჩვენი ლიდერები (მათ შორის ბაქრაძეც) თვითრეკლამირებითა და ეპატაჟით იყვნენ გართულნი, ისარგებლეს მათი არაკომპეტენტურობით და უპასუხისმგებლობით და სწორედ მათგან, „ეროვნულ ლიდერთაგან", მიიღეს დასტური აფხაზეთში არჩევნების აპარტეიდული კანონით ჩატარებაზე.

სად იყო მაშინ აკაკი ბაქრაძე? რატომ არ დაარისხა განგაშის ზარები?"

ის, ვინც აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში არჩევნების ჩატარების დროს აპარტეიდის კანონიერებას „ვუმტკიცებდა", დღეს ჟენევის მოლაპარაკებას აწარმოებს. თუ სახელმწიფოს მეთაურის თანაშემწეს ეს ტელეეკრანიდან არ გაუგია, პარლამენტის კულუარებიდან მაინც უნდა იცოდეს. ასე რომ, აქ უპასუხისმგებლობა და არაკომპეტენტურობა სხვას უნდა მოკითხოს და არა აკაკი ბაქრაძეს.

აკაკი ბაქრაძე რომ ყველგან იყო, სადაც საქართველოს უჭირდა და არისხებდა განგაშის ზარებს, იმიტომ არ მოსწონდა და არც დღეს მოსწონს ხელისუფლებას.

„ის, რასაც ბატონი აკაკი ბაქრაძე ბეჭდავს და საჯაროდ აცხადებს მეზობელ ერებთან ქართველების დამოკიდებულებაზე, პირდაპირ – სხვა სიტყვას ვერ ვნახულობ – საშინელებაა". – წერს ავტორი.

მას კარგად უნდა მოეხსენებოდეს, იქ, სადაც საქართველოს იურისდიქცია არ გავრცელდება, საქართველოს ტერიტორია აღარ იქნება. ტელეეკრანიდან ხშირად გაისმის აფხაზეთის სტატუსის მისამართით: „ავტონომია იქნება ის, თუ სხვა სახელწოდება", „თუ სხვა რამე დაერქმევა"... თითქოს ავტონომიასა, ფედერაციასა და კონფედერაციას შორის მხოლოდ სახელწოდებაში იყო სხვაობა და მასში სხვადასხვა შინაარსი არ იდოს. სწორედ ამიტომ გვაფრთხილებდა აკაკი ბაქრაძე, რომ ყველა ერს უნდა ჰქონდეს კულტურული ავტონომია, რომ თუ ერთი გამონაკლისიც დავუშვით, სხვა ეროვნული უმცირესობებიც იმასვე მოითხოვენ. ამ დღეებში ყოფილმა სამხრეთ ოსეთის ლიდერებმაც წამოაყენეს წინადადება – ჩვენი სტატუსის საკითხიც აფხაზეთის სტატუსის თანაბრად უნდა განიხილონ ჟენევაშიო!

ხოლო რაც შეეხება ერთა შორის ურთიერთობას, ამაზე აკაკი ბაქრაძე წერს:

„...ისიც კარგად უნდა გვახსოვდეს, რომ კონფლიქტი – ქართველი და აფხაზი, ქართველი და ოსი, ქართველი და გასახლებული თურქი – მანამ იარსებებს, სანამ ქართული ეროვნული მოძრაობა ან არ გაიმარჯვებს, ან არ დამარცხდება.

თუ ქართული ეროვნული მოძრაობა გაიმარჯვებს, მაშინ იგი თავად მოაგვარებს ამ კონფლიქტს. ჩვენ არავის თავისუფლების წინააღმდეგი არა ვართ. არავის დათრგუნვა მიზნად არა გვაქვს. ქართველმა ხალხმა კარგად იცის, რას ნიშნავს ჩაგვრა, რას ნიშნავს არათავისუფლება. იგი ვერ იქნება და არც არის ვისიმე (ვინც უნდა იყოს იგი) დაჩაგვრის და დამონების მომხრე. როცა მე-4 საუკუნის პირველ ნახევარში ქართველი ხალხი ქრისტიანად მოინათლა, მან ამით აღიარა პრინციპი – არ არის ელინი და ბარბაროსი" (1989 წელი).

„საქართველოს რესპუბლიკის" ავტორმა კარგად იცის, რა მიზანიც ჰქონდა დასახული იმ წერილის დაბეჭდვას – მრუდე სარკეში წარმოეჩინა აკაკი ბაქრაძის მთელი მოღვაწეობა. ამიტომ, რამდენიმე ამონაწერს ვთავაზობ მკითხველს, რომ ნათლად წარმოიდგინოს, რამდენად ყურადსაღები და ანგარიშგასაწევი იყო ის მოსაზრებები, რომლებსაც აკაკი ბაქრაძე გვთავაზობდა, და რომლებიც, სამწუხაროდ, ვერ გავითვალისწინეთ.

1991 წელს აკაკი ბაქრაძე გაზ. „მამულიდან" გვაფრთხილებდა:

„...დიდ შვიდეულს სანავარდოდ უძლური და ღატაკი დიდი ქვეყანა ურჩევნია, ვიდრე პატარ-პატარა სახელმწიფოების ძიძაობა.

წინასწარ შეიძლება ითქვას, ძალდატანების რა ფორმები იქნება გამოყენებული. უპირველესად ეკონომიკური ბლოკადა, მერე ამას მოჰყვება ეთნოკრიზისების გამწვავება. ყარაბაღმა უკვე მიგვანიშნა, რა მოვლენა განმეორდება საქართველოში.

გამოიტანენ არა მარტო ჩრდილოეთ ოსეთისა და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის გაერთიანების გადაწყვეტილებას, არამედ მოხდება ერთიანი ოსეთის დამოუკიდებლობის გამოცხადებაც. აირჩევენ ამ ოსეთის პრეზიდენტს. მერე კი „დამოუკიდებელი" ოსეთი, ყარაბაღივით, შეიტანს თხოვნას „სოდრუჟესტვოში" მიგვიღეთო.

ასე მოხდება აფხაზეთშიაც. იქაც აირჩევენ პრეზიდენტს. იქაც გამოაცხადებენ დამოუკიდებლობას. აფხაზეთიც ითხოვს „სოდრუჟესტვოში" მიღებას.

თუ საქართველო შევა „სოდრუჟესტვოში," ოსეთსაც და აფხაზეთსაც ჩაჩუმებენ და საქართველოს საზღვრები ხელუხლებელი დარჩება.

თუ საქართველო არ შევა „სოდრუჟესტვოში", „დამოუკიდებელ" ოსეთსა და აფხაზეთს შეიყვანენ.

გათამაშდება სამხრეთ საქართველოდან გასახლებული თურქების პრობლემაც. დღევანდელ ვითარებაში, როცა ქრისტიანული სომხეთ-საქართველოს გარშემო ისევ იკვრება მაჰმადიანური რკალი (ირან-თურქეთი სამხრეთით, აზერბაიჯანი – აღმოსავლეთით, ამიერკავკასიის მაჰმადიანი ხალხები – ჩრდილოეთით), გასახლებული თურქების პრობლემა ღრმა გააზრებასა და გადაწყვეტას ითხოვს...

... ნურც იმას იფიქრებს ვინმე, რომ საქართველოს იზოლაციის მომხრე ვარ. ღმერთმა დამიფაროს ამ უგუნურებისაგან. პირიქით, ის მინდა – საქართველოს ყველა ქვეყანასთან, ცხადია, მათ შორის, რუსეთთანაც, მჭიდრო და მრავალმხრივი კავშირები ჰქონდეს. კარჩაკეტილი ცხოვრება ერისა და ქვეყნის დაღუპვას ნიშნავს, მით უმეტეს კარს მომდგარ ოცდამეერთე საუკუნეში, როცა თავისუფალ სახელმწიფოთა დიდი კულტურულ-ეკონომიკური გაერთიანებები შეიქმნება." („ხაფანგი").

1991 წლის სექტემბერში აკაკი ბაქრაძე გაზეთ „საქართველოდან" გვაფრთხილებდა:

„ყველა ხალხისათვის სამოქალაქო ომი გაუგონარი, ენითაუწერელი უბედურებაა, განსაკუთრებით ქართველი ერისათვის.

ჯერ ერთი, თუ საქართველოს ისტორიას გავიხსენებთ, კარგად დავინახავთ, რა შეუბრალებელი ჟუჟა ვიცით ჩვენ ერთმანეთის. არ იქნება შეწყალება არც ბავშვის, არც ქალის, არც მოხუცის.

მეორეც, საქართველოში სამოქალაქო ომით ხელს მოითბობენ ჩვენში კომპაქტურად დასახლებული არაქართველები და სამუდამოდ წაგვართმევენ მიწა-წყალს.

მესამეც, ქართველთა [illegible]ლიანი შუღლით ყოველთვის სარგებლობდა მესამე ძალა და საქართველოს იპყრობდა. თუ სამოქალაქო ომი ატყდა, ახლაც გამოჩნდება ეს მესამე ძალა. მშვიდობისა და წესრიგის დამყარების სახელით იგი მონობის ახალ [illegible]დგამს" („ეროვნული თანხმობის მთავრობა").

1991 წელს აკაკი ბაქრაძე გაზეთ „მამულიდან" გვაფრთხილებდა:

„სოდრუჟესტვოში" შესული ვერც ერთი ქვეყანა რეალურად დამოუკიდებელი ვეღარ იქნება.

დავაკვირდეთ:

„სოდრუჟესტვოს" მესვეურნი აღიარებენ: 1. ერთიანი ეკონომიკური სივრცის, 2. ერთიანი ვალუტის, 3. ერთიანი საგარეო პოლიტიკის, 4. ერთიანი თავდაცვის აუცილებლობას.

ერთიანი ეკონომიკური სივრცე [illegible] საზღვარსა და საბაჟოების ექონ[illegible] ითხოვს, ერთიან გზებს, მიმოსვლის [illegible]ალებებს, ერთიან ფოსტა-ტელეგრაფს და ა.შ.

„სოდრუჟესტვოს", ბაბილონის გოდოლს რომ არ დაემსგავსოს, ერთიანი ენაც სჭირდება. ეს ენა კი ისევ რუსული იქნება. მაშასადამე, რუსულის ცოდნა კვლავ ა[illegible]ბლობად რჩება და არა ნებაყოფ[illegible]ობად" („ხაფანგი").

[illegible] წელს აკაკი ბაქრაძე გაზეთ „თემიდან" კვლავ და კვლავ გვაფრთხილებს:

„უპირველეს საკითხად მე მიმაჩნია ეკონომიკის პრობლემა. ამის შესახებ მე ბევრი მილაპარაკია და მომავალშიც მომიწევს საუბარი, ვინაიდან, თუ არ იქნება მძლავრი ეკონომიკა, ვერც ერთი ის პრობლემა, რომელიც დღეს ჩვენ გვაწუხებს და გვაწვალებს, ვერ მოგვარდება: ყველა სახელმწიფოს არსებობის საძირკველი, ძირი, ფუძე გახლავთ სწორედ ეკონომიკა.

ახლანდელი მდგომარეობა – ის სუპერინფლაცია, რომელიც საქართველოშია – კატასტროფის მომასწავებელია. თუ ეს პროცესი ვერ შეჩერდა, ჩვენ უკვე ვერაფერს მოვახერხებთ და შეუძლებელი გახდება, საერთოდ, საქართველოს არსებობა" („საქართველოში კომუნისტური აზროვნება ისევ არსებობს").

„საქართველოს რესპუბლიკიდან" კიდევ ერთს და უკანასკნელ ციტატას მოვიხმობ. ავტორი წერს:

„თუკი აკ. ბაქრაძეს მიაჩნდა, რომ მისი და რუსთაველის საზოგადოების პროგრამა სწორი იყო, რასაც დღეს ამტკიცებს, ენერგიულად უნდა ებრძოლა მისი პროპაგანდისათვის; მხოლოდ კონცეფციის გაზეთში ჩამოქვეყნება რომ ჭკაროდეს, კლასიკური დემოკრატიის ქვეყნები ამდენ დროს, ენერგიას, სახსრებს არ შეალევდნენ [illegible] რჩევნო კამპანიას!

საქართველოში [illegible] პროპაგანდილ კიდევ უფრო მეტი ძალ[illegible] იყო საჭირო, რადგან საქართვე[illegible] ბევრი უკლია კლასიკურ დემოკრატი[illegible]მდე. რუსთაველის ს[illegible] ა. აკ. ბაქრაძის მეთაურობ[illegible]ულად არც უწარმოებია წ[illegible] კამპანია". რაც მართალია, [illegible] შეიძლება ამ სტრიქო[illegible] რად არ დაეთანხმო. [illegible]დილი ეს აზრი უკვე დ[illegible] პრაქტიკულ განხორციელ[illegible] მით უფრო, რომ ვერც ძვე[illegible] ვანდელმა ხელისუფლება[illegible] ლა.

და თუკი ბატონი აკაკ[illegible]რავებს პოლიტიკას დაუბრუ[illegible] საარჩევნო კამპანიისათვის მას, [illegible] უნებურად, "საქართველოს რეს[illegible]კამ" ფასდაუდებელი სამსახური გაუწ[illegible]

●

როდესაც ზემოხსენებული წერილი დაიბეჭდა, იმ დღეებში აკაკი ბაქრაძის ბინის კედელზე ჩაჭედილი ტყვია განნდა. ეს ის ტყვიაა, რომელიც უკვე ორი საუკუნეა რაც საქართველოში ზუზუნებს და ეროვნულ-გამანთავისუფლებელ მოძრაობას წინ ულობება. მართალია, სა[illegible] ეროვნული მოძრაობა დ[illegible] ის სული, რომელიც [illegible] ჯობს ურტყამდა, არ [illegible] მოკვდება. აკაკი ბაქ[illegible] ლაფი და ტყვია კი [illegible] დაუბრუნდება. რადგან [illegible] თქმისა არ იყოს, „მთელ [illegible] და მოღვაწეობა მსახურ[illegible] ერ[illegible] დიდი და მ[illegible] სიმარ[illegible]ლისა, რომელსაც ზნეობრიობის, [illegible]ართლიანობის მამულიშვილობის ჭდეები ჰქონდა".

არც ფილიპე მახარაძის ტვირთია მსუბუქი

პოლიტიკა

საქართველო საერთაშორისო არენაზე ილუზიები და რეალობა

მიხეილ სააკაშვილი

საქართველოს დღევანდელმა ხელმძღვანელმა უდიდესი წვლილი შეიტანა საბჭოთა იმპერიის პოლიტიკის რეფორმირებაში. მით უფრო პარადოქსულია ის გარემოება, რომ ამ უკანასკნელ ხანში საქართველოს საგარეო პოლიტიკურმა ნაბიჯებმა ის ოპტიმისტებიც კი შეაკრთო, რომლებსაც აქამდე საერთაშორისო ურთიერთობების სფერო ერთადერთ ნათელ წერტილად მიაჩნდათ ჩვენი მომავლის სხვამხრივ ერთიანად დაბინდულ ჰორიზონტზე. ამჟამად საკუთარ თავზე გვიხდება იმის აღმოჩენა, რომ პოლიტიკის საშინაოდ და საგარეოდ გაყოფა მეტად პირობითია და მათი ერთმანეთისაგან მოწყვეტით არსებობა თეორიულადაც კი ძნელი წარმოსადგენია.

ბატონ ე. შევარდნაძის ამერიკაში ჩამოსვლის წინ, რამდენიმე თვით ადრე, ვაშინგტონში მკვეთრად უარყოფითად შეიცვალა რუსეთისადმი დამოკიდებულება, ამაში, გარდა რუსეთში მიმდინარე პროცესებისა, დიდ როლს თამაშობს თვით ამერიკის უმძლავრესი სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსის ინტერესებიც.

ამერიკის ყველაზე მაღალი რანგის პოლიტიკოსების და მიმომხილველების კომენტარები სავსეა რუსეთისადმი სკეპტიკური გამონათქვამებით, ასე, მაგალითად, ნიუ-იორკ ტაიმსმა აღნიშნა, რომ [illegible] ვაშინგტონში მოსკოვ[illegible] ყოველი ნაბიჯი ნეო-იმპერიალიზმის კუთხით განიხილება.

რუსეთის აგრესიულობის დამადასტურებლად ყველაზე ხშირად საქართველოს წინააღმდეგ აფხაზეთში განხორციელებული სამხედრო მოქმედებები მოჰყავთ. აქ დღემდე არ დავიწყებიათ და წამდაუწუმ იმეორებენ სოხუმის დაცემის შემდეგ საქართველოს [illegible] ხელმძღვანელის მიერ [illegible] ამ ფრაზას აფხაზეთის [illegible] რუსეთის როლის შესახებ.

სწორედ შექმნილი ვითარება [illegible] მოხერხებულად გამოიყენეს აქ ჩამოსულმა ნაზარბაევმა და კრავჩუკმა, რომლებიც [illegible] მოსკოვის მიმართ უკმაყოფილო განწყობა გულზე [illegible] მოეცხო მათ [illegible] აუდიტორიას. ამ დროს კი ჩვენი პოზიციების გასამაგრებლად ეს.ენ.ეს-ის ხელშეკრულების რატიფიცირება მოვიშველიეთ.

ამერიკაში ამიერკავკასიის პრობლემებზე სულ რამოდენიმე სპეციალისტი მუშაობს და ადმინისტრაციაც საჭიროების შემთხვევაში მათგან იღებს რჩევას. თუ როგორია ეს რჩევა ამაზე მსჯელობა შეიძლება ამ სპეციალისტებში ერთ-ერთი [illegible] ავტორიტეტის პოლ [illegible] გამონათქვამით. ამ უკანასკნელმა ჯორჯტაუნის [illegible] გამოსვლისას [illegible]: „საქართველო [illegible] არსებობს როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფო, [illegible] დღეს ამ ქვეყანას ერთ[illegible] თბილისში [illegible] რუსეთის საელჩო მართავს".

ვიზიტის წინა დღეებში კანტიკუნტად ქვეყნდებოდა სტატიები ამერიკის სხვადასხვა გაზეთებში, სადაც საქართველო წარმოდგენილია როგორც აბრაგების, თაღლითების და ნარკომანების ქვეყანა.

შექმნილ ურთულეს ვითარებაში დამოუკიდებელი საქართველოს ხელმძღვანელის პირველი ვიზიტი ვაშინგტონში უფრო სერიოზულ, ტექნიკურ და ინფორმაციულ მომზადებას საჭიროებდა. პოლიტიკური ნაწილის მომზადებისას გათვალისწინებული უნდა ყოფილიყო ვაშინგტონში შექმნილი განწყობილება.

საქართველოს პროპაგანდისტული მანქანა პრაქტიკულად არაფერს არ აკეთებს გარეშე სამყაროს ინფორმირებისათვის. ასე მაგ. სი-ენ-ენი კვირაში რამოდენიმე საათს უთმობს სხვა ქვეყნების ტელეკომპანიების რეპორტაჟებს. აქ საკმაოდ ხშირად ნახავთ უკრაინის, რუსეთის და სომხეთის მიერ მოწოდებულ ინფორმაციებს. ისეთი ჯუჯა სახელმწიფოებიც კი, როგორიც, მაგალითად, ჯერ არავისგან აღიარებული სამხრეთაფრიკული ბოფუტოსტვანაა ახერხებენ ინფორმაციების ოპერატიულად გამოგზავნას. ერთი სიტყვით, თითქმის ყველაა აქ წარმოდგენილი საქართველოს ტელევიზიის გარდა. როდესაც არ გაგაჩნია საკუთარი ინტერესების გამტარებელი ლობისტური ორგანიზაციები, მით უფრო აუცილებელია საერთო განწყობილებაზე მორგება და ძირითადი ტენდენციების თავის სასარგებლოდ გამოყენება.

საკმარისია, ერთი ჭურვი აფეთქდეს ბოსნიაში და ამას ყველა არხით დაუყოვნებლივ მოჰყვება ხოლმე ბოსნიის მთავრობის რეაქცია, იქმნება შთაბეჭდილება, რომ ამ მთავრობის წარმომადგენლები მუდმივად ტელეობიექტივებთან მორიგეობენ. ეს ტაქტიკა კიდევაც იძლევა შედეგს. ბოსნიაში მუსლიმანებმა, მიუხედავად სამხედრო მარცხისა, პირწმინდად მოიგეს პროპაგანდისტული ომი და მოახერხეს დასავლეთის საზოგადოებრივი აზრის მათ სასარგებლოდ მობილიზება. საზოგადოებრივ აზრს კი ოფიციალური პოლიტიკის ჩამოყალიბებაში დემოკრატიულ სახელმწიფოებში გადამწყვეტი როლი ენიჭება. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე კანონზომიერად უნდა ჩაითვალოს ის, რომ ამერიკის წამყვანმა საინფორმაციო საშუალებებმა ვიზიტისადმი სრული გულგრილობა გამოიჩინეს. მართალია, შევარდნაძისა და კლინტონის პრესკონფერენცია ერთდროულად ორი სატელევიზიო არხით გადაიცა, მაგრამ უსაფუძვლო იყო მტკიცება, რომ ამან საქართველოსადმი დიდი ინტერესი დაადასტურა. სწორედ იმ დღეს კლინტონების ოჯახს ფინანსური მაქინაციების ახალი ბრალდებები წაუყენეს და ამერიკელები მოუთმენლად ელოდნენ თავის პრეზიდენტთან შეხვედრას, რამაც ერთგვარად გააფერმკრთალა ეს პრესკონფერენცია და ბუნებრივია, სხვა საკითხებით დაკავებულ ჟურნალისტებს საქართველოს ხელმძღვანელისადმი კითხვებიც კი არ გასჩენიათ.

გულგრილობის ასეთი ყინულის გალღობას, რა თქმა უნდა, რამდენიმე დღიანი ვიზიტი არ ეყოფოდა, მით უმეტეს, რომ ის არ იყო თავისუფალი ზოგიერთი ტექნიკური ხარვეზისაგან. სამწუხარო იყო ის გარემოებაც, რომ დამოუკიდებელ საქართველოს ხელმძღვანელი თეთრ სახლში ზემოხსენებულ პრესკონფერენციაზე თარჯიმანის არყოლის გამო რუსულად გამოვიდა, რასაც თავისთავად მეტად სიმბოლური ელფერი დაჰკრავდა.

ასეთ პირობებში არ არის გასაკვირი, რომ საქართველომ რასაც ელოდა ის ვერ მიიღო. ამერიკის საზოგადოებრივი აზრისათვის და ბუნებრივ[illegible] კონგრესისათვისაც მიუღებ[illegible] აღმოჩნდა შორეულ და უცნობ „აბრაგების ქვეყანაში" ამერიკელი ჯარისკაცების სიცოცხლის საფრთხეში ჩაგდება. საქართველოს უარი ეთქვა განვითარების მიზნებისათვის გამოყოფილ დახმარებაზე, ხოლო გამოყოფილი ჰუმანიტარული დახმარება — 70 მილიონი ბევრად ნაკლები აღმოჩნდა სომხეთისათვის მიცემულ 200 მილიონზე.

რაც შეეხება ვიზიტის გაეროსთან დაკავშირებულ ნაწილს ბატონ ე. შევარდნაძის უშიშროების საბჭოში გამოსვლა თავისთავად მისი პიროვნების დაფასებად და მისადმი ღრმა პატივისცემის გამოხატულებად უნდა ჩაითვალოს: მაგრამ რით აიხსნება მისი ესოდენ უმნიშვნელო შედეგები? საქმე ის არის, რომ გაერო მეტად ცივად უყურებს რუსეთის სამშვიდობო როლს, ხოლო მშვიდობის დახმარებაში ინიციატივას თავისი წესდების მე-7 თავის შესაბამისად, როგორც წესი, მხოლოდ მაშინ ჰკიდებს ხელს, თუ კონფლიქტში უცხოური ელემენტია ჩარეული. უცხოური ელემენტის არსებობა თვით საქართველომ უარყო და ყველაფერი გააკეთა იმისათვის, რომ ომი დაფიქსირებულიყო როგორც ქართულ-აფხაზური კონფლიქტი. ასეთი ვითარება გაეროსაგან სრულ ნეიტრალიტეტს მოითხოვს.

უპრეცედენტოდ უნდა ჩაითვალოს ვ. არძინბას მაღალ დონეზე მიღება ნიუ-იორკში, რომელიც აქ გაეროს სამდივნოს მოწვევით ჩამოვიდა და ოფიციალური შეხვედრები ჰქონდა გაეროს გენერალური მდივნის მოადგილესთან და უშიშროების საბჭოს თავმჯდომარესთან.

შემთხვევითია თუ არა ეს ყველაფერი?

თუ დავუბრუნდებით 1992 წლის დასაწყისის მოვლენებს, გარკვეული კანონზომიერება შეიმჩნევა.

მას შემდეგ, რაც საბჭოთა კავშირმა შეწყვიტა არსებობა, როგორც საერთაშორისო სამართალ სუბიექტმა, უშიშროების საბჭოში მუდმივ წევრობაზე პრეტენზია გაუჩნდა რუსეთის ფედერეციას. რუსეთისათვის მუდმივი წევრობის დასაკანონებლად საჭირო იყო სხვა ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკების თანხმობა, მაშინ მიღწეული იქნა ურთიერთგაგება იმის თაობაზე, რომ რესპუბლიკები არ გამოვიდოდნენ რუსეთის მუდმივი წევრობის წინააღმდეგ, ხოლო რუსეთი თავის მხრივ მხარს დაუჭერდა მათ გაეროში გაწევრიანებას. ამ ორგანიზაციაში მიღებისთანავე საჭიროა წინასწარ უშიშროების საბჭოს რეკომენდაცია და შემდეგ გაეროს წევრი სახელმწიფოთა კვალიფიცური უმრავლესობის მხარდაჭერა. ეს, როგორც წესი, გენერალური ასამბლეის მორიგე სესიაზე ხდება, რომელიც ნიუ-იორკში ყოველი წლის სექტემბრიდან მომავალი წლის გაზაფხულამდე იმართება. 1992 წლის დასაწყისში რუსეთი ჯერ კიდევ საკმაოდ პასიური იყო საერთაშორისო ურთიერთობებში და როგორც უშიშროების საბჭოს მუდმივ წევრს არაფერი ჰქონდა საქართველოს გაწევრიანების საწინააღმდეგო. იანვარში უშიშროების საბჭოს მეორე მუდმივმა წევრმა, დიდმა ბრიტანეთმა სურვილი გამოთქვა გამოსულიყო როგორც საქართველოს რეკომენდატორი. იანვარ-თებერვალში ბრიტანეთის ოფიციალურმა პირებმა რამდენჯერმე მიმართეს თბილისს, რათა გენერალური ასამბლეის სესიის ბოლომდე გაეგზავნათ გაეროში წევრობის მოთხოვნა. მაშინდელი საერთაშორისო იზოლაციის პირობებში ამ ორგანიზაციაში დროულად შესვლას ჩვენთვის სასიცოცხლო მნიშვნელობა ჰქონდა, მაგრამ სესია დასრულდა და საქართველომ არ ალირსა გაეროს წევრობის მოთხოვნის გაგზავნა იმ დროს, როდესაც ოფიციალურად ყველა რესპუბლიკა იქნა მიღებული, გარდა საქართველოსი.

იმავე წლის ივნისში ბრიტანეთის საელჩოს ჯგუფის ხელმძღვანელს თბილისში პოლიტიკურ პარტიებთან შეხვედრისას პირდაპირ დაესვა შეკითხვა, [illegible] ასეთი უმოქმედობის მიზეზი. მან მხრები აიჩეჩა და თქვა, რომ ერთადერთი მიზეზი თბილისს მხრიდან ბიუროკრატიული დაბრკოლება იყოო. ეს შეიძლებოდა მართლაც იმას დაბრალებოდა, რომ საქართველოს ყველა ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებიდან ყველაზე მოუქნელი ბიუროკრატია აღმოაჩნდა, მაგრამ მოვლენათა შემდგომმა განვითარებამ დაგვანახა, რომ ამ უმოქმედობას უკან პოლიტიკური მოტივებიც ედგა. ასე თუ ისე, ამასობაში გენერალური ასამბლეის სესიაც დამთავრდა და საკითხი მინიმუმ სამი თვით გადაიდო. მაისში კი, როდესაც იგი ხელახლა დაისვა, რუსეთმა გამოიყენა უშიშროების საბჭოს მუდმივი წევრობის უფლება და საქართველოს წევრად მიღების წინააღმდეგ გამოვიდა, რის მიზეზადაც ქართულ-ოსური კონფლიქტის გამწვავება დაასახელა. სწორედ ამავე პერიოდში გაეროს ლტოლვილთა უზენაესი კომისრის, საერთაშორისო წითელი ჯვრის და რამდენიმე გავლენიანი საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციის ერთიანი ძალისხმევის შედეგად ამ კონფლიქტის დარეგულირების რეალური შესაძლებლობა შეიქმნა. ქართული და ოსური მხარეების კოპენჰაგენში შემდგარი შეხვედრის შედეგად ხელმოწერილი იქნა დოკუმენტი, რომლითაც ოსურმა მხარემ აღიარა საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა და მიღწეული იქნა წინასწარი შეთანხმება კონფლიქტის ზონაში საერთაშორისო დამკვირვებლების მუდმივი მისიის გაგზავნის თაობაზე. სამწუხაროდ კოპენჰაგენის დოკუმენტის ხელმოწერას მტკივნეულად უარყოფითი რეაქცია და სრული იგნორირება მოჰყვა საქართველოს ხელისუფლების მხრიდან. თუ რა იყო ამის მიზეზი, მოგვიანებით დაგომისში გახდა ნათელი, როდესაც საქართველომ რუსეთის ოცნება სინამდვილედ აქცია და პირველად დაუკანონა რუსეთს ის როლი, რომელსაც ეს უკანასკნელი ახლა მთელ პოსტ-იმპერიულ სივრცეში მოითხოვს — გამშველებლის და მშვიდობის დამყარების. და, რა ძვირად დაუჯდა საქართველოს თავისი უმოქმედობა, მხოლოდ დაგომისის ხელშეკრულების ფასად მიიღო მან ის, რასაც რამდენიმე თვის წინათ უფასოდ იღებდა — გაეროს წევრობა.

ეს ფაქტები მხოლოდ მომავლის საერთაშორისო ურთიერთობათა ისტორიკოსის წასაკითხად როდი მოვიტანე. ჩვენ, პირველეს ყოვლისა, უახლოეს მომავალში გადარჩენაზე უნდა ვიზრუნოთ. დღეს გაგვიხდა ისტორიული შანსი გავხდეთ მსოფლიო სახელმწიფოთა ოჯახის სრულუფლებიანი წევრი. ამ მიზანმა უნდა დათრგუნოს დღეს ყოველგვარი პირადი ამბიცია და მტრობა. საჭიროა, ყველა რესურსების და ძალების მობილიზაცია და რეალობაზე თვალის გახელა. სხვაგვარ მოქმედებას ისტორია არ გვაპატიებს.

კოლუმბიის უნივერსიტეტი.
ნიუ-იორკი.
24.IV.94

ეროვნული ბიბლიოთეკა

რომან გოცირიძე:
ერთადერთი გამოსავალია კოალიცია

ორშაბათს, 9 მაისს, სახალხო ფრონტის შტაბ-ბინაში პრესკონფერენცია გამართა ბატონმა რომან გოცირიძემ. სულ ახლახანს იგი დაბრუნდა ამერიკის შეერთებული შტატებიდან, სადაც მსოფლიო ბანკის მიწვევით მრჩევლის თანამდებობაზე მუშაობდა. ბატონ რომანს აღარ უკავია ვიცე-პრემიერის პოსტი, მაგრამ მიუხედავად ამისა, იგი საზოგადოების ყურადღების ცენტრშია. ამას ადასტურებს საინფორმაციო საშუალებების ის ფართო სპექტრიც, რომელიც წარმოდგენილი იყო გუშინწინდელ პრესკონფერენციაზე.

ჩიკაგოს საერთაშორისო კონფერენციის მონაწილენი. შუაში-მსოფლიო ბანკის ვიცე-პრეზიდენტი დოქტორი მაიკლ ბრუნო

ბატონი რომანი ერთი თვის განმავლობაში მუშაობდა მსოფლიო ბანკსა და საერთაშორისო სავალუტო ფონდში. როგორც მან აღნიშნა, შორიდან, ნეიტრალური თვალით, უკეთესად გამოჩნდა ის ეკონომიკური პრობლემები, რომელიც საქართველოს წინაშე დგას. ამ საერთაშორისო ორგანიზაციებში რომან გოცირიძე ძირითადად იძლეოდა კონსულტაციებს. პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში მიმდინარე პროცესებთან და აქ მოსალოდნელ სიძნელეებთან დაკავშირებით. მან აგრეთვე მონაწილეობა მიიღო ჩიკაგოში, ეკონომიკის ე. წ. მექაში, გამართულ კონფერენციაში, სადაც, გარდა საერთაშორისო სპეციალისტებისა, ყოფილი საბჭოთა კავშირის თითქმის ყველა რესპუბლიკის წამყვანი ეკონომისტი მონაწილეობდა. ბატონ რომანს ჰქონდა შეხვედრები აშშ-ის სამთავრობო სტრუქტურების, ფინანსთა სამინისტროსა და კომერციული სტრუქტურების წარმომადგენლებთან.

როგორც აღმოჩნდა, მსოფლიო ბანკი საუკეთესოდ არის ინფორმირებული იმ პროცესებზე, რომლებიც დღეს პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში მიმდინარეობს. ისინი პერსონალურადაც კი იცნობენ იმ ეკონომისტებს, რომლებიც ყოფილი საბჭოთა კავშირისა და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში ეკონომიკურ რეფორმებს წარმართავენ.

საერთაშორისო ორგანიზაციების ყურადღების საგანი იყო ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა ყოფილ საბჭოთა და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში და სამანეთო ზონა, როგორც ქვეყნის პოლიტიკური ორიენტაციის ბარომეტრი. რომან გოცირიძემ აღნიშნა, რომ მას ჩიკაგოს კონფერენციაზე არ მოუსმენია არც ერთი გამოსვლა, რომელიც მხარს დაუჭერდა სამანეთო ზონის აღდგენას. ასეთი სავალუტო კავშირის შექმნას არანაირი თეორიული საფუძველი არ გააჩნია. ტექნიკურადაც ამ იდეის განხორციელება შეუძლებელია, ვინაიდან იდეალური პოლიტიკური თანხმობის შემთხვევაშიც კი ასეთი სავალუტო კავშირის შექმნას დიდი დრო სჭირდება. დღეს საქართველოში სამანეთო ზონაზე საუბარი, რბილად რომ ვთქვათ, გულუბრყვილობაა. რუსეთის მხრიდან კი ამ საკითხის დასმა პოლიტიკური თამაშის ერთერთი ხერხია მხოლოდ. პოლიტიკური თამაში უწოდეს აგრეთვე რუსეთ-ბელორუსიის უკანასკნელ ხელშეკრულებას, რომელიც ბატონ რომან გოცირიძის თქმით, მხოლოდ კებიჩის გასაპრეზიდენტებლად წარმოებდა. ბატონი რომანი შეხვდა აგრეთვე საერთაშორისო სავალუტო ფონდისა და მსოფლიო ბანკის მისიის იმ წარმომადგენლებს, რომლებიც საქართველოში იმყოფებოდნენ. ისინი ჩვენი ეკონომიკის პრობლემებს მეტად ობიექტურად აფასებენ და დახმარების სურვილიც აქვთ. ოღონდ პირველ ნაბიჯებს ჩვენგან ელიან. დღესდღეობით კი ბატონ რომან გოცირიძეს არ ესახება საქართველოს მთავრობაში ძალა, რომელიც სათავეში ჩაუდგებოდა ეკონომიკურ რეფორმას. ხელისუფლების გადადგომა აუცილებელი, მაგრამ არასაკმარისია. მისივე თქმით, ამჟამად გაბატონებულ პოზიციებზეა ძალა, რომელიც მიმართულია დაგროვილი ქონების შენარჩუნებისა და ლეგიტიმაციისაკენ, მომავალში ქონების მოხვეჭისაკენ, და ამ ძალაში გაერთიანებულია ხალხი, რომელიც ტრადიციულად ვილაცის ატრიბუტად გრძნობდა თავს. თუმცა, ბატონი რომანი ვერც ოპოზიციაში ხედავს იმ შემადგენლობას, რომელიც სრულყოფილად განახორციელებდა ყოვლისმომცველ ეკონომიკურ რეფორმას. მისი აზრით, საუკეთესო გამოსავალია კოალიცია. განსაკუთრებულად წინააღმდეგობრივმა პირებმა კი, რომელთა მიმართაც საზოგადოებაში არ არის ცალსახა დამოკიდებულება, ხოლო მათი მოქმედებები კი სისტემატურად წარმოშობს დაპირისპირებას, უნდა დატოვონ მთავრობა. ეკონომიკური პროცესების წარმართვა კი პროფესიონალთა საქმეა.

პრესის წარმომადგენელთა კითხვებზე პასუხისას ბატონმა რომანმა აგრეთვე აღნიშნა, რომ ვიცე-პრემიერი თემურ ბასილია, მიუხედავად მისი პიროვნული ღირსებებისა, ვერ გაუძლებს რეფორმებს და მისი წინამორბედის, ამირან ქადაგიშვილის ბედს გაიზიარებს. საქმე ის არის, რომ მისი არჩევის დროისათვის გავლენის სფეროები უკვე დანაწილებული იყო სხვადასხვა ძალებსა და სამინისტროებს შორის. ასე რომ, გარდა მაღალი პროფესიონალიზმისა, მას დიდი ბრძოლისუნარიანობაც დასჭირდება, რათა რეალური ძალაუფლება ჩაიგდოს ხელში. წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი რეფორმას ვერ გაატარებს. რაც შეეხება ბატონ ედუარდ შევარდნაძის განცხადებას, რომ კუპონის გაუფასურების გამო სოფლის მეურნეობაში შემოსავლები ანაზღაურებული იქნას ნატურით, ბატონმა რომანმა განაცხადა, რომ ეს ხერხი მეტად მოძველებულია და სოციალისტური მეურნეობის პირველი ეტაპებიდან მოდის. ასეთი მოქმედებები ძირს უთხრის ეროვნული ვალუტის სიმყარეს და ნათელყოფს, რომ სახელმწიფოს არა აქვს საშუალება ეკონომიკური გზით ამოიღოს მოსავალი.

და ბოლოს, პრესკონფერენციაზე ბატონი რომანი პრესასაც შეეხო. მისი აზრით, გარდა იშვიათი გამონაკლისებისა, პრესა საქართველოში თავისუფალია. მან აღნიშნა, რომ სასურველი იქნებოდა გამომცემლობა „სამშობლოს" აქციონირება. ასეთი ალტერნატიული გამომცემლობის არსებობა უზრუნველყოფდა პრესის დამოუკიდებლობას. თუმცა, როცა მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების თავისუფლებაზე ვსაუბრობთ, ჩემი აზრით, ისიც უნდა გავიხსენოთ, თუ როგორ გაბერა ტელევიზიამ ბატონ ედუარდ შევარდნაძის ვიზიტი აშშ-ში, თანაც ისეთი მეთოდებით, რომლებსაც ჟურნალიზმის თეორეტიკოსები მითოლოგიურ აზროვნებას უწოდებენ და კომუნისტური პრესისათვის ერთ-ერთ ყველაზე დამახასიათებელ თვისებადაც თვლიან. ეს ხერხი კი მხოლოდ მაშინ გამოიყენებოდა, როცა საზოგადოებრივ აზრზე ზეგავლენის მიზნით იქმნებოდა ლეგენდა პერსონის შესახებ. ბატონმა რომან გოცირიძემ კი ამერიკის შეერთებული შტატებიდან განსხვავებული კომენტარი ჩამოიტანა: „საქართველოს დელეგაცია ჩამოვიდა აფრიკის კორუმპირებული სახელმწიფოს სტილში, 150 კაციანი დელეგაციით, რომელთა შორის 90 ჟურნალისტი იყო".

რაც შეეხება დღევანდელ მთავრობას, ბატონმა რომანმა განაცხადა, რომ საქართველოში გაბატონებულია ავტორიტეტების იგნორირების ტენდენცია. ის ცილისწამების კამპანია, რომელიც ცალკეული პიროვნებების წინააღმდეგ წარმოებს, ხელისუფლების შენარჩუნების უკანასკნელი მცდელობაა. აქ ბატონი რომანი შეეხო „ლიტერატურულ საქართველოში" ბატონ თამაზ წივწივაძის პუბლიკაციებს და აღნიშნა, რომ ავტორს ძირითადად პირადი ინტერესები ამოძრავებდა. „შეცდომა შეიძლება მომივიდეს, მაგრამ დანაშაული ვერ მიპოვიან" — თქვა რომან გოცირიძემ. ეროვნულ ბანკთან დაკავშირებით მან განაცხადა, რომ აქვს ინფორმაცია არა მხოლოდ მის დანაშაულებრივ პოლიტიკაზე, არამედ აქ მოღვაწე ცალკეულ პირთა მიერ ჩადენილ დანაშაულებებზეც კი.

ჩიკაგოს კონფერენციას ლაიტმოტივად გასდევდა უკრაინის ცენტრალური ბანკის პრეზიდენტის მიერ მოტანილი ამერიკელი აბორიგენების ერთი სიბრძნე: ერთი და იგივე ფოცხს, მხოლოდ სულელმა თეთრკანიანმა შეიძლება ორჯერ დააბიჯოს ფეხი.

სულ არ არის აუცილებელი ვიყოთ შავ ან წითელკანიანები, მაგრამ იმას მაინც ვაცადოთ, რომ ერთსა და იმავე ფოცხს მეორედ კი არა, ვინ მოსთვლის...

პოლემიკა

„ერთობა ჩვენთვის ტახტია"...

1994 წლის 14-19 აპრილის (№9) გაზეთ „საქართველოში" დაიბეჭდა ინფორმაცია — წერილი „რა მოჩანს კოლხური კოშკიდან", რომლის ავტორია ქ-ნი ხათუნა ჯანხვალავა. ჩვეულებრივ შემთხვევაში შესაძლებელია ჩემის მხრიდან არავითარი რეაგირება არ მოჰყოლოდა მის გამოქვეყნებას, მაგრამ რადგანაც წერილში მეც ვარ მოხსენიებული, სადაც 1994 წლის 31 მარტს კოლხურ კოშკთან გამართულ მიტინგზე ჩემი გამოსვლის შინაარსი მთლიანად დამახინჯებულია, ამიტომ გადავწყვიტე პასუხი გავცე აღნიშნულ ინფორმაციაში დასმულ ზოგიერთ საკითხს. საზოგადოებრიობა გაურკვეველი რჩება მაშინ, როცა ინფორმაცია ცალმხრივი და ტენდენციურია. სიმართლის გარკვევისათვის აუცილებელია მეორე მხარესაც მიეცეთ აზრის გამოთქმის საშუალება. იმედია თქვენი გაზეთი მომცემს ამის უფლებას.

ინფორმაციას ისეთი შესავალი და დასაწყისი აქვს, რომ აშკარად ჩანს ავტორი მიმდინარე წლის 31 მარტს კოლხურ კოშკთან გამართულ მიტინგზე მოსული ადამიანებისადმი აშკარა ანტიპათიით არის განწყობილი და მთლიანი მსჯელობაც მხოლოდ ქილიკი და აბუჩად აგდებაა იქ შეკრებილი ხალხისადმი.

მივყვეთ ფაქტებს. ავტორი წერს, რომ თითქოს ხსენებულ მიტინგზე რომ მხოლოდ ზვიადისტები და „მრგვალი მაგიდის" წევრები შეიკრიბნენ, რომ ისინი დიდი ხანია დამარცხებული არიან და ავადმყოფურ წარმოდგენებს ჯერ ერთი, რომ პოლიტიკური ბლოკი „მრგვალი მაგიდა", იარაღის ძალით განდევნა ხელისუფლებიდან, რაც უცხო ქვეყნის სამხედრო ძალის გამოყენებით მოხდა, როდი ნიშნავს მის პოლიტიკურ დამარცხებას, მეორეც, ამ დღეს კოლხურ კოშკთან შეიკრიბა ხალხი არა რომელიმე პოლიტიკური ბლოკის მხარდასაჭერად, არამედ მხოლოდ სამშობლოს სიყვარულის გამო. მიუხედავად საშინელი გაჭირვებისა, მიტინგზე საქართველოს ყველა კუთხიდან ჩამოვიდნენ ადამიანები, რათა ერთხელ კიდევ აღენიშნათ ის ისტორიული დღე, როცა საქართველოს მოსახლეობამ მთელი მსოფლიოს გასაგონად განაცხადა, რომ ამიერიდან ის იქნის მხოლოდ დამოუკიდებლობის გზით. მარტის ეს ბოლო დღე იმითაც იყო განსაკუთრებული, რომ მარტის პირველ დღეს ანტიკონსტიტუციურმა ხელისუფლებამ ფეხქვეშ გათელა რეფერენდუმის შედეგები და საქართველო ესენგეს წევრად დაამტკიცა. გამომდინარე აქედან მიტინგზე ხალხი მოვიდა, რათა დაეცვა 1991 წლის 31 მარტს მიცემული თავისი ხმა, დაეცვა ერის ნება. ის ამბავი, რომ მიტინგს „მრგვალი მაგიდა" ატარებდა, ეს როდი ნიშნავს იმას, რომ იქ მისი წევრები ესწრებოდნენ. ასეთები მხოლოდ მცირე ნაწილი იყო. ათასობით კი უპარტიო და საზოგადოებების გარეშე მდგომი უბრალო, მშრომელი და პატიოსანი ადამიანები იყვნენ.

ინფორმაციაში ვკითხულობთ: „შოთა ქიტიაშვილმა არაორაზროვნად განაცხადა, რომ სამეგრელოს საქართველოს ცხოვრებაში განსაკუთრებული მისია აკისრია. ეროვნული მოძრაობის წარმართვაშიც უპირატესობაც სწორედ მას უნდა მიენიჭოს". ეს არის ცრუ ინფორმაცია, რომელიც მე არ განმიცხადებია. სიმართლე ასეთია: სამხედრო გადატრიალების შემდეგ 1992-1993 წწ. მთელს საქართველოში გაიშალა წინააღმდეგობის მოძრაობა. ეს მოძრაობა განსაკუთრებით მაღალ დონეზე წარიმართა საქართველოს ერთ-ერთ ულამაზეს კუთხეში სამეგრელოში. აქ ყველაზე მეტად იფეთქა ქართულმა დაუმორჩილებელმა სულმა, რომ მათ ყველაზე მეტი ზარალი და ნგრევა განიცადეს საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში. ჩვენ ყველამ თანადგომა უნდა გამოვუცხადოთ იმ უბედურების გამო, რაც მათ თავს დაატყდათ.

„ვიყავი სამეგრელოში და ვნახე საქართველო", ეს სიტყვები ისეთნაირად არის დაწერილი ინფორმაციაში, თითქოს მე ვიყავი სამეგრელოში და მე ვნახე იქ საქართველო. მე მართლაც არაერთხელ ვიყავი სამეგრელოში, იქ მართლაც ვნახე საქართველო, სინდისი, მაღალი ზნეობა, ვაჟკაცობა. მაგრამ ჩემი სამეგრელოში ყოფნა რა მიტინგზე სათქმელი იყო? ამ შემთხვევაში ჩვენ მოვიყვანეთ დიდი ილია ჭავჭავაძის სიტყვები, რომელიც მან სამეგრელოში მოგზაურობის შემდეგ წარმოთქვა, რომ ილიას სიტყვები არის შესანიშნავი კრიტერიუმი სამეგრელოს შესახებ. მათ ვინც სამეგრელოს წინააღმდეგ უცხო ქვეყნების დახმარებით კოალიციური ლაშქრობა მოაწყო, ან არ იცოდნენ ილიას ეს სიტყვები, ან კიდევ ქართული სულის ნატამალი არ გააჩნდათ. კარგი იქნებოდა ინფორმაციის ავტორი სამეგრელოს დამრბევ-დამანგრეველთა ვინაობით უფრო ინტერესდებოდეს.

„ჭეშმარიტ ქართველებად კი ვალტერ შურღაია და ლოთი ქობალია აღიარეს", ნათქვამია ინფორმაციაში, რაც არა სწორია. მიტინგზე განვაცხადე: „ამ ბრძოლაში (იგულისხმება 1992-1993 წწ. გაჩაღებული ბრძოლა) სამეგრელოში გამოჩნენ ხალხის წიაღიდან გამოსული ჭეშმარიტი გმირები: ლოთი ქობალია, ზაურ ქობალია, ვალტერ შურღაია". მაინც რამ გამოიწვია ასე ინფორმაციის ავტორის გაკვირვება? დასახელებულმა და კიდევ სხვა ვაჟკაცებმა დათმეს ოჯახები, შვილები, ნორმალური ცხოვრება და სამშობლოს სიყვარული დააყენეს ყველაზე მაღლა, სწორედ ამისათვის იტანჯებიან ისინი დღესაც ცივ საკნებში.

ვერ დავეთანხმებით წერილის ავტორს იმაში, რომ თითქოს ეს თავყრილობა „ფურთხის მიტინგი" იყო. გამოსვლების ტექსტებიდან განსაკუთრებულად არის ამოღებული ბ-ნ ნოდარ ჯალაღანიას ლექსის ფრაზა „ფურთხი და სირცხვილი დაიქცეს ლოკა" და ჩემს მიერ ნათქვამი აკაკი წერეთლის სიტყვები: „ფურთხის ღირსი ხარ შენ საქართველო". ბ-ნ ნოდარ ჯალაღანია თავის სათქმელს თვითონ იტყვის. მე კი დავძენ, აქაც ეს სიტყვები ისეთნაირად არის ნართული, რომ ბევრს შეიძლება ჩემი ნათქვამი ეგონოს. მიტინგზე ასე გაცხადდა: დღეს საქართველოდან აძევებენ ან აპატიმრებენ ჩოლოყაშვილებს, ბარათაშვილებს, ჭავჭავაძეებს, ხერხეულიძეებს, სწორედ ასეთ საქართველოზე თქვა აკაკიმ: „ფურთხის ღირსი ხარ შენ საქართველო".

ქვეყანაში სადაც იწიხლება ქართული სული, სადაც ეროვნულ მოძრაობას ცრუ მოძრაობას და პროვინციულ ფაშიზმს უწოდებენ, სადაც რუსეთის მონობის უღლის გარდა განვითარების სხვა გზას ვერ ხედავენ, სადაც სკამის შენარჩუნების გულისათვის ყიდიან ყველაფერს და მათ შორის სამშობლოსაც, სადაც აღზევებულია უკანონობა, ქურდობა, ყაჩაღობა, ბოზობა, დასმენა, მოყვასის გაწირვა, შიში, შიმშილი, რის ღირსად შეიძლება ჩაითვალოს ასეთი ქვეყანა? მხოლოდ ფურთხის და ტალახის.

ინფორმაციის ავტორი კოლხურ კოშკს რამოდენიმე ადგილას ირონიულად იხსენიებს. საწყენია, რომ მას ერთი სინანულის სიტყვაც კი არ დასცდენია დღევანდელი კოლხური კოშკის სავალალო მდგომარეობის შესახებ, ძარღვიც კი არ გასტოკებია იმის გამო, რომ მისი მობინადრენი, უდანაშაულო ბავშვები გაძევებული არიან თავისი კარ-მიდამოდან და სამშობლოდან. ისიც საწყენია, რომ მან კოლხური კოშკის ვერავითარი წვლილი ვერ დაინახა საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის გაჩაღებულ ეროვნულ მოძრაობაში. მაშინ ჩვენ შევახსენებთ. კოლხურ კოშკს განუზომელი დამსახურება მიუძღვის 1991 წლის 31 მარტის ისტორიული რეფერენდუმის მომზადებასა და ჩატარებაში. კოლხურ კოშკს აგრეთვე უდიდესი წვლილი მიუძღვის 1991 წლის 9 აპრილის დამოუკიდებლობის დეკლარაციის მომზადებასა და განხორციელებაში. ერთ დროს ეს თარიღი სამუდამოდ შევიდა საქართველოს ისტორიაში. თუ ამასაც ვერ ხედავთ, მაშინ ისეთ რამეს დავანახვებთ, რაც მთელ დღეს თვალით დასანახია. სულ უახლოეს წარსულში საქართველოს ყველა ქუჩაში, მოედანზე, ბაღებში, პარკებსა და მეჩეთში იდგა დიდი ტრანსპარანტები, რომელზეც დიდი რუსული ასოებით ეწერა: „სლავა კპსს", დღეს მათ ადგილზე დიდი ქართული ასოებით აწერია: „მამული, ენა, სარწმუნოება". ამას ხომ ყველანი ყოველდღე ვხედავთ ქუჩაში „ხარული დროის" ამ საქმეშიც დიდია კოლხური კოშკის წვლილი.

დასასრულს მინდა აღვნიშნო, რომ ჩვენი გადარჩენის ერთადერთი გზა არის ქართველი ერის ერთიანობა. ყველამ თავი ანებოს ერთმანეთის ქილიკსა და აბუჩად აგდებას. ერის ერთიანობა უნდა მოხდეს ქართული სულის საფუძველზე, საქართველოს სრული დამოუკიდებლობის შენარჩუნების საფუძველზე. ის ვინც მონობის გზას საქართველოს განვითარების გზას უწოდებს და ამბობს სხვა გზა არ არსებობსო, მათ თავიანთი ნება-სურვილით უნდა დატოვონ ასპარეზი. წერილს ვამთავრებ აკაკი წერეთლის სიტყვებით."

„ერთობა ჩვენთვის ტახტია,
მტრობისთვის სახრჩობელაა".

შოთა ქიტიაშვილი

რედაქციისაგან

არ შეიძლება არ დავეთანხმოთ ბ-ნ შ. ქიტიაშვილის წერილის ფინალს, რომელიც დიდი აკაკის სიტყვებითაა წარმოდგენილი, მაგრამ რამდენად უწყობდა ხელს ქართველთა ერთობას „დაუმორჩილებელი სულის" აფეთქება", რომელზედაც წერილში საუბარი და რომელიც ასე მოსწონს ავტორს, რა მოგვიტანა ამ დაუმორჩილებლობამ?

ასე რომ სვამდეს საკითხს ბ-ნი ქიტიაშვილი, ვფიქრობთ ტენდენციურობაში კორესპონდენტთან ერთად საკუთარ

პროექტი

საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუცია

პროექტი მოამზადა საქართველოს სახალხო ფრონტთან არსებულმა ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ.

ავტორები:

ზურაბ ადეიშვილი (ხელმძღვანელი),
გიორგი გოგიაშვილი, გია კახეთელიძე
ლევან ალაფიშვილი

მუხლი 40

თვითოეულს აქვს უფლება ეკონომიკური და სოციალური ინტერესების განხორციელების და დაცვის მიზნით გაერთიანდეს პროფესიულ კავშირებში.

პროფესიული კავშირები დამოუკიდებლად ახორციელებენ თავიანთ საქმიანობას კანონმდებლობის ფარგლებში

ყველა პროფესიულ კავშირს აქვს თანასწორი უფლებები.

მუხლი 41

გაფიცვის უფლება ეკონომიური და სოციალური ინტერესების დაცვის მიზნით გარანტირებულია.

კანონი განსაზღვრავს ამ უფლების განხორციელების პირობებს და წესს, აგრეთვე მის შეზღუდვებს.

მუხლი 42

თვითოეულს აქვს განათლების უფლება

დაწყებითი განათლება უფასო და სავალდებულოა.

საშუალო და უმაღლესი განათლება ყველასათვის თანასწორად მისაწვდომია თვითოეულის შესაძლებლობების შესაბამისად.

კერძო სასწავლო დაწესებულებების გახსნის უფლება გარანტირებულია. მათი მიზნები, ორგანიზაცია და პერსონალის კვალიფიკაცია უნდა შეესაბამებოდეს კანონის მოთხოვნებს.

უნივერსიტეტების ავტონომია გარანტირებულია.

მუხლი 43

მეცნიერული, ლიტერატურული, მხატვრული, ტექნიკური თუ სხვა სახის შემოქმედება, კვლევა და სწავლება გარანტირებულია. ინტელექტუალურ საკუთრებას იცავს კანონი.

თვითოეულს აქვს უფლება სარგებლობდეს მეცნიერული პროგრესის, სამეცნიერო თუ კულტურული მოღვაწეობის შედეგებით.

მუხლი 44

სახელმწიფო იცავს ოჯახს, როგორც ქორწინებაზე დამყარებულ ბუნებრივ კავშირს.

ქორწინების საფუძველია ქალისა და მამაკაცის ნებაყოფლობითი თანხმობა.

მუხლი 45

ყოველი ბავშვი თანასწორია კანონის წინაშე, მიუხედავად წარმოშობისა და მშობლების მდგომარეობისა.

მშობლები ვალდებულნი არიან აღზარდონ და აირჩიონ როგორც ქორწინებაში, ისე ქორწინების გარეშე დაბადებული შვილები სრულწლოვანების მიღწევამდე.

მშობლების და კანონიერი მეურვეობის უფლება, აღზარდონ შვილები საკუთარი შეხედულების მიხედვით, გარანტირებულია.

მუხლი 46

თვითოეულს აქვს უფლება მიმართოს სასამართლოს თავისი უფლებების და თავისუფლებების დასაცავად.

არავის არ შეიძლება ჩამოერთვას უფლება მისი საქმე განხილულ იქნეს იმ სასამართლოში და იმ მოსამართლის მიერ, რომელთა ქვემდებარეა ეს საქმე.

მუხლი 47

კვალიფიციური იურიდიული დახმარების მიღება გარანტირებულია. კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ეს დახმარება უფასოა.

თითოეულ დაკავებულს, დაპატიმრებულსა და ბრალდებულს უფლება აქვს ისარგებლოს ადვოკატის დახმარებით შესაბამისად დაკავების, დაპატიმრების ან ბრალდების წაყენების მომენტიდან.

მუხლი 48

არავინ არ შეიძლება ცნობილ იქნეს დანაშაულის ჩადენაში, აგრეთვე დაედოს სისხლის სამართლებრივი სასჯელი თუ არა სასამართლოს განაჩენით და კანონის შესაბამისად.

მუხლი 49

არავის არ შეიძლება დაეკისროს პასუხისმგებლობა ქმედობისთვის, რომელიც მისი ჩადენის მომენტისთვის კანონით არ იყო გამოცხადებული სამართალდარღვევად.

არავის არ შეიძლება დაედოს უფრო მძიმე სასჯელი ან სახდელი, ვიდრე ეს გათვალისწინებული იყო ქმედობის ჩადენის მომენტისთვის მოქმედი კანონით.

თუ სამართალდარღვევის ჩადენის შემდეგ მიღებული კანონი აუქმებს ან ამსუბუქებს პასუხისმგებლობას, გამოიყენება ახალი კანონი.

მუხლი 50

ბრალდებული ითვლება უდანაშაულოდ მანამ, სანამ მისი ბრალეულობა არ იქნება დადგენილი კანონიერ ძალაში შესული განაჩენით.

ბრალდებული ვალდებული არ არის ამტკიცოს თავისი არაბრალეულობა.

მუხლი 51

თითოეულს აქვს უფლება მისი საქმე განხილულ იქნეს საჯაროდ კანონით დადგენილ ვადებში და ყველა გარანტიების დაცვით.

მუხლი 52

არავინ არ არის ვალდებული ჩვენება მისცეს საკუთარი თავის ან უახლოესი ნათესავების წინააღმდეგ ან აღიაროს თავი დამნაშავედ.

იურიდიული ძალა არა აქვს მტკიცებულებებს, რომლებიც არაკანონიერი გზითაა მიღებული.

არავის არ შეიძლება დაედოს სისხლის სამართლებრივი სასჯელი თუ მის წინააღმდეგ არ არსებობს სხვა მტკიცებულება, გარდა საკუთარი თვითაღიარებისა.

მუხლი 53

თითოეულ მსჯავრდადებულს უფლება აქვს მოითხოვოს, რომ განაჩენი კანონით დადგენილი წესით გადასინჯოს ზემდგომმა სასამართლომ.

მუხლი 54

არავინ არ შეიძლება მეორედ გაასამართლონ ან დასაჯონ ქმედობისათვის, რომლისთვისაც იგი უკვე საბოლოოდ იყო მსჯავრდებული ან გასამართლებული კანონის შესაბამისად.

მუხლი 55

თითოეულს აქვს უფლება მოითხოვოს სახელმწიფოსაგან იმ ზიანის ანაზღაურება, რომელიც მას სახელმწიფო ორგანოს ან თანამდებობის პირის არაკანონიერი მოქმედებით მიადგა.

მუხლი 56

კონსტიტუციაში ჩამოთვლილი ძირითადი უფლებები და თავისუფლებები არ უნდა იქნეს განმარტებული როგორც სხვა საყოველთაოდ აღიარებული უფლებებისა და თავსიუფლებების უარყოფა ან შეზღუდვა.

მუხლი 57

საქართველოს რესპუბლიკაში არ შეიძლება გამოიცეს კანონები, რომლებიც აუქმებენ ან ზღუდავენ ადამიანის უფლებებს და თავისუფლებებს.

კანონით შეიძლება დაწესდეს ცალკეული შეზღუდვები კონსტიტუციური წყობის, საზოგადოებრივი უშიშროების და წესრიგის, მოსახლეობის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის, აგრეთვე, სხვა პირთა ძირითადი უფლებების და თავისუფლებების დასაცავად. დაუშვებელია შეზღუდვების დაწესება მე-20, 21 (მე-2 აბზაცი), 27-ე, 34-ე, 46-54 მუხლების მიმართ.

სამხედრო ან საგანგებო მდგომარეობის მოქმედების დროს პრეზიდენტის მიერ შეიძლება შეჩერებულ იქნეს 21-ე (მე-3 აბზაცი), 22-ე (1 აბზაცი), 26-ე (მე-2 და მე-3 აბზაცი), 23, 25, 29, 32, 46-ე მუხლების მოქმედება.

კანონით სამხედრო სამსახურის შესახებ სამხედრო მოსამსახურეებს შეიძლება შეეზღუდოთ შეკრების, რესპუბლიკის ტერიტორიაზე თავისუფალი გადაადგილების, საკუთარი აზრის გამოხატვის და გავრცელების (მუხლი 28), კოლექტიური თხოვნისა და საჩივრის (მუხლი 32) უფლება.

თავი III

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი

მუხლი 58

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი არის სახელმწიფოს მეთაური და საქართველოს რესპუბლიკის უმაღლესი წარმომადგენელი

იგი საქართველოს რესპუბლიკის სუვერენიტეტის და ტერიტორიული მთლიანობის დაცვის, კონსტიტუციის და ადამიანის უფლებების და თავისუფლებების დაცვის გარანტია.

პრეზიდენტი უზრუნველყოფს სახელმწიფო ხელისუფლების ერთიანობას, სახელმწიფო ორგანოთა ნორმალურ და ურთიერთშეთანხმებულ ფუნქციონირებას.

მუხლი 59

პრეზიდენტად შეიძლება არჩეულ იქნას 40 წლის ასაკს მიღწეული საარჩევნო უფლების მქონე საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქე. ერთი და იგივე პირი პრეზიდენტად აირჩევა არაუმეტეს 2 ვადით.

პრეზიდენტი არ შეიძლება იყოს სხვა რაიმე ანაზღაურებით თანამდებობაზე ან სახელმწიფოს წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრი, აგრეთვე, ეწეოდეს კომერციულ თუ პროფესიულ საქმიანობას.

მუხლი 60

პრეზიდენტი აირჩევა საყოველთაო, პირდაპირი, თანასწორი საარჩევნო უფლების საფუძველზე, ფარული კენჭისყრით 5 წლის ვადით.

პრეზიდენტის არჩევნები იმართება არაუადრეს 50 და არაუგვიანეს 25 დღით ადრე წინა პრეზიდენტის უფლებამოსილების ვადის ამოწურვამდე.

პრეზიდენტის არჩევნების წესს განსაზღვრავს კანონი.

მუხლი 61

პრეზიდენტი, იკავებს რა თავის პოსტს, პარლამენტის სხდომაზე სდებს ფიცს სახელმწიფოსა და კონსტიტუციის ერთგულებაზე.

მუხლი 62

პრეზიდენტის გარდაცვალების, თანამდებობიდან გადაყენების, გადადგომის ან მის მიერ თავისი უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობის შემთხვევაში უნდა გაიმართოს პრეზიდენტის ახალი არჩევნები არაუადრეს 20 და არაუგვიანეს დღისა, ზემოთ აღნიშნული ერთ-ერთი გარემოების წარმოშობიდან.

პრეზიდენტის მიერ თავისი უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობის ფაქტს ადგენს საკონსტიტუციო სასამართლო.

პრეზიდენტის პოსტის ვაკანტურობის, აგრეთვე, მის მიერ თავისი უფლებამოსილების განხორციელების დროებითი შესრულების შემთხვევაში მის მოვალეობას ასრულებს პარლამენტის თავმჯდომარე, ხოლო თუ ამ უკანასკნელსაც იგივე დაბრკოლება შეექმნა, პრემიერ-მინისტრი.

პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელს უფლება არა აქვს დაითხოვოს პარლამენტი, დანიშნოს და გაათავისუფლოს მინისტრები პარლამენტის თანხმობის გარეშე.

მუხლი 63

პრეზიდენტი შეიძლება გადაყენებულ იქნეს კონსტიტუციის დარღვევის ან დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში.

პრეზიდენტის მიმართ საქმის აღძვრის შესახებ გადაწყვეტილების გამოტანის უფლება აქვს პარლამენტს მის წევრთა საერთო რაოდენობის 2/3-ის უმრავლესობით. გადაწყვეტილების გამოტანის მომენტიდან პრეზიდენტის უფლებამოსილება უნდა შეჩერდეს.

საქმეს პრეზიდენტის მიერ დანაშაულის ჩადენასთან დაკავშირებით განიხილავს უზენაესი სასამართლო

პრეზიდენტი გადაყენებულად ჩაითვლება საკონსტიტუციო სასამართლოს გამამტყუნებელი გადაწყვეტილების ან უზენაესი სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენის კანონიერ ძალაში შესვლის მომენტიდან.

მუხლი 64

პრეზიდენტი თავმჯდომარეობს მინისტრთა საბჭოს სხდომებს, ხელს აწერს მინისტრთა საბჭოში მიღებულ აქტებს.

აწარმოებს მოლაპარაკებას უცხოეთის სახელმწიფოებთან და ხელს აწერს საერთაშორისო ხელშეკრულებებს და შეთანხმებებს.

იღებს მინისტრთა კაბინეტის, პრემიერ-მინისტრის და ცალკეული მინისტრების გადადგომებს,

აჩერებს ხელისუფლების ორგანოთა ან თანამდებობის პირთა კანონსაწინააღმდეგო აქტების მოქმედებას შესაბამისი სასამართლოს მიერ საკითხის გადაწყვეტამდე.

მუხლი 65

პრეზიდენტი საქართველოს რესპუბლიკის უმაღლესი თანამდებობის პირია.

იგი კონსტიტუციით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ნიშნავს და ათავისუფლებს სახელმწიფოს თანამდებობის პირებს; ნიშნავს და ათავისუფლებს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის თანამდებობის პირებს.

პრეზიდენტი ნიშნავს და ათავისუფლებს საქართველოს რესპუბლიკის დიპლომატიურ წარმომადგენლებს

საზღვარგარეთის სახელმწიფოების და საერთაშორისო ორგანიზაციების დიპლომატიური წარმომადგენლები მასთან არიან აკრედიტირებულნი.

მუხლი 66

პრეზიდენტი ნიშნავს პარლამენტის არჩევნებს,

იწვევს პარლამენტის რიგგარეშე სესიებს და სხდომებს,

ხელს აწერს საქართველოს რესპუბლიკის კანონებს,

აყენებს პარლამენტის წინაშე მინისტრთა კაბინეტისადმი ნდობის საკითხს,

უგზავნის პარლამენტს მიმართვას, რაც აუცილებლად უნდა იქნეს წაკითხული პარლამენტის სხდომაზე 5 დღის განმავლობაში.

მუხლი 67

პრეზიდენტს უფლება აქვს დაითხოვოს პარლამენტი მხოლოდ 99-ე მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში პრემიერ-მინისტრთან კონსულტაციის შემდეგ.

არ შეიძლება პარლამენტის დათხოვნა თუ პარლამენტის არჩევნებიდან არ გასულა 6 თვე.

პარლამენტის ახალი არჩევნები უნდა გაიმართოს არაუადრეს 25 და არაუგვიანეს 50 დღის შემდეგ მისი დათხოვნისა.

მუხლი 68

პრეზიდენტი პარლამენტის ან მინისტრთა კაბინეტის წინადადებით ნიშნავს საყოველთაო-სახალხო რეფერენდუმს.

რეფერენდუმზე არ შეიძლება რესპუბლიკის ბიუჯეტის, საარჩევნო ან გადასახადების შესახებ კანონის მიღება ან კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანა.

მუხლი 69

პრეზიდენტი არის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალი. იგი ნიშნავს და ათავისუფლებს საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსს. სხვა სამხედრო თანამდებობის პირებს ნიშნავს და ათავისუფლებს თავდაცვის მინისტრი პრეზიდენტთან შეთანხმებით.

პრეზიდენტი აცხადებს სამხედრო მდგომარეობას აგრეთვე, საყოველთაო ან ნაწილობრივ მობილიზაციას.

იგი სამხედრო ან საგანგებო მდგომარეობის დროს იღებს კანონით გათვალისწინებულ ზომებს კონსტიტუციური წყობის, რესპუბლიკის სუვერენიტეტის და ტერიტორიული მთლიანობის, მოქალაქეთა უშიშროების უზრუნველსაყოფად.

მუხლი 70

პრეზიდენტი ანიჭებს საქართველოს რესპუბლიკის ჯილდოებს, უმაღლეს სამხედრო წოდებებს, უმაღლეს დიპლომატიურ რანგებს და სხვა წოდებებს კანონის შესაბამისად.

იგი წყვეტს საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქედ მიღების, მოქალაქეობიდან გასვლის აგრეთვე, თავშესაფარის მიღების საკითხებს.

პრეზიდენტი ანხორციელებს მსჯავრდებულთა შეწყალებას.

მუხლი 71

პრეზიდენტი გამოსცემს ბრძანებულებებსა და განკარგულებებს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად.

პრეზიდენტის მიერ ხელმოწერილი ყოველი აქტი კონტრასიგნებული უნდა იქნეს პრემიერ-მინისტრის ან ცალკეული მინისტრების მიერ, რომლებიც პასუხს აგებენ ამ აქტებზე და მათ შესრულებაზე.

65-ე, 66-ე, 67-ე, 68-ე, 70-ე, 95-ე მუხლებით აღნიშნული უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებით გამოცემულ აქტებს ძალა აქვთ კონტრასიგნაციის გარეშეც.

გაგრძელება შემდეგ ნომერში.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ღია საფლავები

გაგრძელება. დასაწ. იხ „საქართველო" №7,8,9,10

9 იანვარი, 1993 წელი

მეორე დღეა შუქი არ გვაქვს და ყოველგვარ ინფორმაციას მოკლებულნი ვართ.. ესაა რომ ფრონტზე ვიმყოფებით და ჩვენი ფრონტის ამბებს ჩვენზე უკეთესად ვერავინ გაიგებს, მაგრამ გვინდა შევიტყოთ, რა ხდება სხვა ფრონტებზე, სახელმწიფოში, მსოფლიოში. მიმაჩნია, რომ ის, რაც ამჟამად ოჩამჩირეში და კერძოდ, არადუში ხდება, მსოფლიო სეპარატიზმის ჯაჭვის ერთი რგოლია.

ჩვენთან დამშვიდებული დღე იშვიათად მოიძებნება. დღესაც ნაშუადღევს მოულოდნელად ღრუბლებიდან გამოიჭრა სამხედრო თვითმფრინავი და მერკულის გორას ბომბები დააყარა. ვუყურებდი დაბომბვის ადგილს მერკულის ჩაის ფაბრიკასა და მეფრინველეობის ფაბრიკას შორის და გაოცებული ვიყავი. ამ რამდენიმე დღის წინათ ამ ადგილებში მძიმე ბრძოლები წარმოებდა. იქ დაკარგეს ჩვენებმა შავნაბადას სამი ტანკი. ამბობენ ერთ-ერთი ტანკი აფხაზებს ჩაუვარდათ ხელში. ჰოდა, ეს ადგილები მე ჩვენებისაგან მეგონა დაკავებული. მაშინ მართლაც დაიკავეს იგი ჩვენებმა; ბევრი დაიჭრა და დაიხოცა იმ ბრძოლაში, როგორც გავიგე, ბრძანება ყოფილა და ისევ უკან. ეს მერამდენედ ხდება ასე? ყოველთვის მძიმე ბრძოლითა და დიდი დანაკარგებით ძლივს წაიწევენ წინ, შემდეგ კი აღებულ ადგილებს მიატოვებენ და უკან ბრუნდებიან. ღმერთო ჩემო, რამდენი მებრძოლის სიცოცხლე შეიწირა ამ ბრძოლებმა, ვინ იცის. შემდეგ ბომბავენ და ბომბავენ ამ გორას ტანკებით, ქვემეხებით, გრადებით, ვერტმფრენებით, თვითმფრინავებით, ბოლოს კი არაფერი არ იცვლება. ესეც ვითომ თავდაცვაა?! ასე რომ მერკულის გორას ვერაფერი მოუხერხეს. დღეს ჩვენმა კომენდანტმა მითხრა, ოჩამჩირის შტაბში ვიღაც მეთაური ირონიულად ამბობდა, რას უყურებს არადუ ვერ გადავა შეტევაზეო? არადუმ უნდა აიღოს ყელიდან მერკულადო. ისეთი ვაიხუმარა მეთაურები, როგორიც ამჟამად ოჩამჩირეში განლაგებულ ჯარებს ჰყავს, ნამდვილად ვერ გამოადგება ქვეყანას, არადუმ ღირსეულად დაიცვა და იცავს თავს ყოველდღიური შემოტევებისაგან. იმ დღეს სოფელს უბრძანეს მეზობელ სოფელზე შეტევაზე გადასვლა. შედეგი? შერცხვენილი უკან დაბრუნება და რამდენიმე ახალგაზრდის მსხვერპლი. კოჩარამ თავი ვერ დაიცვა, იგი რამდენიმე ათეულმა აფხაზმა აიღო და მისი დაბრუნება დღეს რეგულარულმა ჯარმა (თუ მას ჯარი ჰქვია) ვერ შესძლო. ახლა კოჩარის ასაღებად გაგზავნეს სოფლის, ცაგერას მეომრები და აი შედეგიც: თერთმეტი დღევანდელი და რამდენიმე წინანდელი მოკლული და რამდენიმე ათეული მძიმედ დაჭრილი.

ჩვენი სოფლების მიმართ სამხედროების ასეთი მოპყრობით ზემდგომ ორგანოებზე გასაცნობად დღეს, სოხუმს მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარესთან შესახვედრად გაემგზავრა არადუსა და ცაგერას შერეული დელეგაცია ოთხი კაცის შემადგენლობით. შედეგებზე შემდგომ მოგახსენებთ. მხოლოდ გულსატკენია ის, რომ მუდმივად ძვალ-რბილში გამჯდარია მოშვებულობა, მოდუნებულობა, თვითნებურად მოქმედება, ვისაც რა უნდა იმას აკეთებს არაოპერატიულობით, უდარდელობით, მტრის ძალების შეუფასებლობით ხდება დივერსიები. შემდეგ კი ამ დივერსიების ლიკვიდაცია კუს ნაბიჯებით მიმდინარეობს: ჰკითხეთ ბატონ ირაკლი ციციშვილს და გეტყვით, ერთი ღამის განმავლობაში როგორ გადვეს ხიდი ერთ დიდ მდინარეზე მტრის გარემოცვის პირობებში დიდი ომის დროს. აქ კი მერკულის გორაზე ერთი ბოძის წამოყენება ვერ შესძლეს აგერ ორ თვეზე მეტია.

მანამ სანამ გვარდიასა თუ მხედრიონს მიტმასნებული სახელგატეხილი ადამიანები არ ჩამოშორდებიან და არ შეიქმნება მკაცრი სამხედრო მდგომარეობა, არაფერი არ გამოვა.

ოჩამჩირის შტაბი არადუს არ ეხმარება მატერიალურად, ნუთუ არ იციან, რომ არადუს დაკარგვით ოჩამჩირეც დაკარგულია? ხომ მოსალოდნელია გამეორდეს გაგრის ვარიანტი

10 იანვარი

გუშინ მოგახსენებდით, რომ სოხუმს ეწვია ცაგერასა და არადუს წარმომადგენლები. ისინი მიიღო აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ბატონმა თამაზ ნადარეიშვილმა, მიზანი იყო ეთქვათ ნადარეიშვილისათვის ის რაც ნამდვილად ხდება არადუსა და ცაგერაში და უთხრეს კიდეც.

ბატონმა თავმჯდომარემ როცა მათი მონათხრობი ოფიციალურ ინფორმაციებს შეადარა, რომელთაც გადასცემენ ოჩამჩირიდან, აღმოჩნდა დიდი სხვაობა სინამდვილესა და სიყალბეს შორის. კომუნისტური რეჟიმის დროს ხშირად ხდებოდა ე.წ. წარმატებები. თუ ძროხა მოიწველიდა ათას ლიტრა რძეს, ცნობაში ზევით გადასცემდნენ, რომ იმ საცოდავმა პირუტყვმა ორი ათასი ლიტრი მოიწველა და ამის შესაბამისად „მზადდებოდა" ყველი, კარაქი, და ყველის ნაწარმი. მშვიდობიანობის პირობებში ასეთ სიყალბეს კიდევ მოითმენდა კაცი, მაგრამ ომიანობის პირობებში თუ ერთ საგუშაგოზე ათი საბრძოლო ერთეული დგას და ზემდგომ ორგანოებს აცნობებენ, რომ იმავე საგუშაგოზე თითქოს ოცი საბრძოლო ერთეულია, ეს ღალატის ტოლფასია. ასეთი დაუდევრობით გაგრის ვარიანტი უკვე მოხდა კოჩარაში. თუ არადუ დაეცემოდა, დაეცემოდა ცაგერა, მერკულა, ოჩამჩირე და ა.შ. რატომ აკეთებენ ამას ოჩამჩირის შტაბში? შეიძლება მათ არც კი იციდნენ ოჩამჩირის რაიონის ასავალ-დასავალი? ესენი არიან შტაბში თბილად მოკალათებული „გენერლები", რომლებსაც არასოდეს არ უნახავთ რომელიმე საგუშაგო და არც არაფრად მიაჩნიათ, თუ რა მოხდება არადუში. ასეთებმა 30 ნოემბერს მტრის არადუზე შემოტევის დროს, ბრძანება გასცეს არადუდან უკან დახევის შესახებ არადუელებს რომ მათთვის დაეჯერებიათ და თავდასხმა არ მოეგერიებინათ, მაშინ ოჩამჩირის შტაბიც აღარ იქნებოდა, ალბათ მაშინ ისინი ხელს დაიბანდნენ და სავსე ვოლგებით გზას გაუყვებოდნენ სამტრედიისაკენ. ბატონი ნადარეიშვილი შეპირდა დახმარებას და ჩვენს წარმომადგენლებს ურჩია, წვეოდნენ სოხუმში განლაგებულ აფხაზეთის თავდაცვის შტაბს, ისინი იქ არ მიიღეს. დღეს არადუსა და ცაგერას წარმომადგენლებმა გადაწყვიტეს გაემგზავრონ თბილისს და ეწვიონ უშუალოდ ბატონ ედუარდ შევარდნაძეს. თუ როგორ დამთავრდება ეს მოგზაურობა ამის შესახებ მოგვიანებით მოგახსენებთ. მანამდე კი დაბეჯითებით ვურჩევ არადუელებს თვითონ მოიკრიბონ ძალა და არ მისცენ მტერს საშუალება არადუში შემოიჭრას.

აფხაზები საკმაოდ გააქტიურდნენ. ნაშუადღევს ნალმსატყორცნიდან გაგვიხსნეს ცეცხლი მოქვის მხრიდან, აამუშავეს ტყვიამფრქვევიც. ჩვენმა ბიჭებმა საპასუხო ცეცხლით აიძულეს კუდი ამოეძუებინათ. ძალზე აქტიურობენ ცაგერას მიმართულებითაც. დღესაც ცაგერაში გრძელდება დაღუპულების დასაფლავება. სიმბოლურია, მაგრამ მოულოდნელი შეტევისაგან დაცვის მიზნით ათი არადუელი მებრძოლი გადავიდა ცაგერას საგუშაგოებზე მისახმარებლად. ასე გადაწყვიტა ადგილობრივმა შტაბმა, როცა ბადრის ვუთხარი, თქვენს პოზიციებს ხომ არ ასუსტებთ-მეთქი, ვინ გაყო არადუ და ცაგერაო, მიპასუხა. ბევრი ბჭობა დასჭირდათ იმაზე თუ ვინ გაეგზავნათ თბილისში. სოფლის თავკაცები, ომამდე რომ მარჯვედ „თავკაცობდნენ", დღევანდელ პირობებში ვეღარ გამოდგნენ. როცა შუქრის ვუთხარი, დღეს მეურნეობის დირექტორი შენა ხარ-მეთქი, საცოდავი, წუწუნი დაიწყო, ბავშვებს უნდა მივაკითხო ხონში. ასეთი კაცი სოფლის თავკაცად ვის გაუგონია. მეორე თავკაცს, ყოფილ საბჭოს თავმჯდომარეს, ბახვას გაჭირვება აქვს — მას ცაგერაში ნათესავები დაუხოცეს და თავიც იმართლა. ასე რომ თბილისში წამსვლელები ჯერჯერობით ვერ მოინახა.

ბიძინა გოლეთიანი

ქართულ-აფხაზური მოლაპარაკების მესამე რაუნდის შედეგები

რუსეთ-საქართველოს 1994 წლის 3 თებერვლის ხელშეკრულების ზოგიერთი ასპექტები.

ანდრეი ჯერგენია

აფხაზეთის რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პირადი წარმომადგენელი.

პოზიცია

უკვე ოთხ თვეზე მეტია, რაც გრძელდება მეტად მწვავე მოლაპარაკებები საქართველო-აფხაზეთის კონფლიქტის მოგვარების საკითხთან დაკავშირებით. მოლაპარაკებაში მონაწილეობენ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციისა და ევროპაში უშიშროებისა და თანამშრომლობის კონფერენციის წარმომადგენლები, უმნიშვნელოვანეს საშუამავლო როლს თამაშობს რუსეთის ფედერაცია. ამ ძალისხმევის შედეგად გარკვეულ პროგრესს ჩაეყარა საფუძველი. თუ პირველი ორი (ჟენევის) რაუნდი მხოლოდ დეკლარაციული ხასიათის განცხადებებით შემოიფარგლა, ამ უკანასკნელმა, რომელიც მიმდინარეობდა ჯერ ჟენევასა და ნიუ-იორკში, ხოლო შემდეგ მოსკოვში, მიგვიყვანა 4 აპრილის პრინციპული დოკუმენტის ხელმოწერამდე — იძულებით გადაადგილებულ პირთა ნებაყოფლობითი დაბრუნების შესახებ ოთხმხრივი შეთანხმებისა და ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის პოლიტიკური მოგვარების შესახებ მიღებული განცხადებისა.

უკანასკნელი რაუნდი თვენახევარს მიმდინარეობდა. ესეც ნათელყოფს იმას, თუ რაოდენ განსხვავდებოდა მხარეთა პოზიციები და რამდენად რთული იყო განსახილველი საკითხები. დღეს, ახალი მოლაპარაკების დაწყებამდე, კიდევ ერთხელ უნდა დაზუსტდეს ამ განხეთქილების არსი და მოიძებნოს გზა მისი გადალახვისათვის.

მოლაპარაკებების მესამე ეტაპზე ერთ-ერთი ყველაზე საკამათო ლტოლვილთა დაბრუნების საკითხი იყო. ერთი შეხედვით გასაგებია იმ ადამიანთა სახლებში დაბრუნების სურვილი, რომელთაც მიატოვეს საცხოვრებელი ადგილები, მაგრამ რა ვუყოთ მათ, ვინც ომის მსვლელობის პერიოდში არაერთი სამხედრო დანაშაული ჩაიდინა თავისი ყოფილი მეზობლების, აფხაზების წინააღმდეგ? დასაშვებია კი მათი დაუსჯელობა, ვინც მონაწილეობდა საომარ მოქმედებებში და სჩადიოდა უაზრო სისასტიკეს იმ აზრით, რომ „ომი ყველაფერს გვაპატიებს"? ხანგრძლივი მსჯელობის შემდეგ დაფიქსირდა შეთანხმება, რომლის თანახმადაც ასეთ პირებზე არ ვრცელდება პასუხისგებაში მიცემის „იმუნიტეტი".

როგორც მოსალოდნელი იყო, მეტად გართულდა საკითხი ომისშემდგომი სახელმწიფო მოწყობის შესახებ. ქართული მხარის პოზიცია იყო — აფხაზეთი საქართველოს შემადგენელი ნაწილია და ამიტომ ვალდებულია აღიაროს მისი ტერიტორიული მთლიანობა 1991 წლის 21 დეკემბრის საზღვრებში. „სანაცვლოდ" საქართველო უზრუნველყოფს აფხაზეთის ავტონომიას „მეტად ფართო უფლებამოსილებით".

აფხაზეთი კი, პირიქით, უარყოფს ყოველგვარ ავტონომიას და მოითხოვს თანასწორუფლებიანობაზე დამყარებულ სახელმწიფოთაშორის ურთიერთობებს. დაპირებული „გაფართოებული ურთიერთობები" მნიშვნელოვნადაა შემჭიდროებული 1978 წლის გაუქმებულ კონსტიტუციასთან შედარებითაც კი. მეტიც, ცალმხრივი ურთიერთობების შედეგად, რომელიც მიღებულია საქართველოს ხელისუფლების ორგანოების, მათ შორის 1989—1992 წლების არალეგიტიმური სამხედრო საბჭოს მიერ, 1992 წელს დამტკიცებულ სახელმწიფოთაშორისი შეთანხმების საფუძველი დანგრეული იქნა. ამის შედეგად აფხაზეთი არ შეიძლება ჩაითვალოს საქართველოს შემადგენელ ნაწილად. არც ის „ისტორიული არგუმენტებია" სარწმუნო, რომლებიც გამოიყენება „ტერიტორიული მთლიანობის" დასამტკიცებლად. როგორც ცნობილია XII-დან XX საუკუნემდე ერთიანი ქართული სახელმწიფო არ არსებობდა.

ყველაფერი ამის გათვალისწინებით, მომავალი ურთიერთობების საფუძვლები, რომლებიც მოლაპარაკებების მონაწილეებმა შეიმუშავეს და დააფიქსირეს 4 აპრილის განცხადების მე-8 და მე-9 მუხლებში, შეიძლება უეჭველ წარმატებად ჩაითვალოს. კერძოდ კი, მიღწეულია შეთანხმება, რომ „შემუშავებული იქნება მოქმედებების ეტაპობრივი პროგრამა, სახელმწიფოებრივ-სამართლებრივი ურთიერთობების აღსადგენად (!)" მაშასადამე, თვით საქართველოც აღიარებს იმ ფაქტს, რომ დღესდღეობით ასეთი ურთიერთობები არ არსებობს.

შემდეგ „მხარეებმა მიაღწიეს ერთობლივ შეთანხმებას ერთობლივი მოღვაწეობისათვის შემდეგ სფეროებში: ა) საგარეო პოლიტიკა და საგარეო ეკონომიკური კავშირები; ბ) სასაზღვრო სამსახური; გ) საბაჟო სამსახური..." და ა.შ. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ორივე მხარემ არსებითად — პირველად აღიარა ერთმანეთი თანასწორუფლებიან, სუვერენულ სუბიექტებად და იკისრა მოლაპარაკებების გაგრძელება უფლებების ურთიერთდელეგირების შესახებ.

მართალია ამ ჩამონათვალში არ არის ნახსენები საბანკო და ფინანსური მოწყობის შესახებ. საქმე ის არის, რომ საქართველომ, როგორც ცნობილია, შემოიღო საკუთარი ფულადი ერთეული, მაშინ, როცა აფხაზეთი თავისი უზენაესი საბჭოს გადაწყვეტილებით დარჩა სამანეთო ზონაში. აი, რატომ არ ჩათვალა აფხაზეთმა თავისი სუვერენული უფლებების დელეგირება ამ სფეროებში შესაძლებლად.

შედეგად შეიძლება ითქვას, რომ 4 აპრილის განცხადების თანახმად საქართველომ ფაქტიურად აღიარა აფხაზეთის სუვერენიტეტი, რაც დადასტურებულია გაეროსა და ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის კონფერენციის, რუსეთის წარმომადგენელთა ხელმოწერებით. ნორმალიზირებული ურთიერთობებისკენ შემდგომი ნაბიჯი იმ ახალი მოლაპარაკების საგანია, რომელთა შემდგომი რაუნდიც ამ კვირას დაიწყება.

ამასთანავე წამოიჭრა რამოდენიმე სამართლებრივი კითხვა, რომელიც დაკავშირებულია 1994 წლის 3 თებერვალს რუსეთსა და საქართველოს შორის ხელმოწერილ შეთანხმებასთან. ჯერ კიდევ აპრილის მოლაპარაკებამდე აფხაზეთის უზენაესმა საბჭომ განაცხადა, რომ საქართველოსა და აფხაზეთს შორის სამართლებრივ-სახელმწიფოებრივი ურთიერთობების არ-არსებობის გამო საქართველოს მიერ დადებული საერთაშორისო ხელშეკრულებები და მათ შორის რუსეთთან შეთანხმებაც არ ვრცელდება აფხაზეთის ტერიტორიაზე (რაც დადასტურებულია მისი უფლებით გამოვიდეს დამოუკიდებელ სუბიექტად საერთაშორისო ურთიერთობებში). რუსეთის მთავრობამ გაითვალისწინა რა ეს უთანხმოებები, აფხაზეთსა და საქართველოს შორის, ჯერჯერობით ვერ წარადგინა შეთანხმება სარატიფიკაციოდ სახელმწიფო დუმაში. ახლა კი, 4 აპრილის განცხადების შემდეგ, საერთაშორისო-სამართლებრივი თვალსაზრისით შეუძლებელი გახდა ამ ხელშეკრულების რატიფიკაცია საქართველოს მიერაც, რასაკვირველია, თუ არ იქნა აღიარებული, რომ იგი არ ვრცელდება აფხაზეთის ტერიტორიაზე. ჩანს, იგივე პოზიციიდან საჭირო იქნება ამ დოკუმენტების გადასინჯვაც, რომლებიც თან ახლავს ამ ხელშეკრულებას (საზღვარზე, საბაჟოზე და ა.შ.).

ასე რომ, აფხაზურ-ქართული მოლაპარაკებების მესამე რაუნდის შეფასებები და აგრეთვე საქართველოს ხელმძღვანელი მოღვაწეების განცხადებები, ნათელყოფს, რომ ქართული მხარე უფრო რეალისტურად ეკიდება კონფლიქტის არსს, ვიდრე უახლოეს წარსულში. ეს კი საფუძველს ჩაუყრის ორივე ხალხისათვის მეტად მისაღებ, კეთილმეზობლური ურთიერთობების საფასურის ფორმას.

„ნეზავისიმაია გაზეტა"
19.4.94

რედაქციისაგან:

როგორც ამ, ქართველი ერისათვის აღმაშფოთებელი წერილიდან ჩანს, აფსუებს, როგორც იტყვიან, თავი ქუდში აქვთ და აფხაზეთი უკვე დამოუკიდებელი სახელმწიფო ჰგონიათ.

ვთხოვთ ჟენევისა და მოსკოვის მოლაპარაკებათა ქართული მხარის წარმომადგენლებს, განუმარტონ საზოგადოებას რა მოიჭუკჭუკეს ასეთი აფსუა სეპარატისტებთან, ისინი გახარებულნი რომ არიან?!

ვთხოვთ წერილობით მოგვაწოდონ აქ გამოქვეყნებული სტატიის პასუხი.

რა სახელმწიფო შენდება დღეს ჩვენში?

დღეს ჩვენი ქვეყნის მესვეურნი საჯაროდ აცხადებენ, რომ ვაშენებთ დამოუკიდებელ, დემოკრატიულ, დასავლური ყაიდის საბაზრო ეკონომიკის მქონე ქვეყანას და ამისათვის თითქოს ყველაფერსაც აკეთებენ.

სამწუხარო და სავალალო ის არის, რომ ჩვენი ხელისუფლების მესვეურთა სიტყვა და საქმე ხშირად არც ისე ახლოს დგას ერთმანეთთან და მერიდა, თუ დღევანდელ ჩვენს ყოფას, ჩვენს დანგრეულ ეკონომიკას, მთავრობის პოლიტიკურ კურსს პრაქტიკული, საღი თვალით შეხედავ, ადვილად შეამჩნევ, რომ ჩვენში უფრო ისეთი ყაიდის ქვეყანა შენდება, როგორიცაა, ვთქვათ, სომალი, სადაც მაფიოზურ-კლანურ ჯგუფებს ყველაფერი გადანაწილებული აქვთ და გავლენის სფეროებისათვის ერთმანეთს ებრძვიან.

რა თქმა უნდა, ღმერთმა დაგვიფაროს, რომ მთლად სომალის დონეზე დავეცეთ, მაგრამ სომალიზაციის პროცესი უკვე აშკარად შეიმჩნევა და თუ დროზე არ იქნა მიღებული ზომები, შეიძლება სომალსაც კი გავუსწროთ. მით უფრო, რომ ჩვენ, ქართველებს, ტრადიციულად, ერთი უკიდურესობიდან მეორეში გადავარდნა არც ისე გვიჭირს.

ისე, თუ მაინცდამაინც ვი- [illegible] და შეიმჩნევა, რა სომალიზაცია, რისი მაფიოზური კლანებით, იმას მაგალითად საბანკო—საკრედიტო, პურის, ბენზინის, სიგარეტის, სასმელის (არაყ-შამპანურ-ღვინოიანად), ჰუმანიტარული დახმარების (!), სამხედრო თუ სხვა ძალისმიერი სტრუქტურების (უკანონო თუ კანონიერი), მაფიებს დავუსახელებდი (რა თქმა უნდა, ეს საბოლოო ჩამონათვალი არ გახლავთ), რომლებიც ჩვენში მართლაც არსებობენ და თავიანთი გავლენის სფეროებში ხელშეუხებლებიც არიან და ამას ალარც ხელისუფალნი მალავენ. ახლა ამ მაფიებს მივუმატოთ ის უსაშველოდ გაბერილი ბიუროკრატიული მმართველობითი აპარატი, ჩვენი ქვეყნის სხეულს რომ ტკიპასავით მიკვრია და ადვილად წარმოვიდგენთ, თუ რა დღეშიცა ვართ და საითაც მივდივართ.

მაინც, რა ქვეყანა შენდება დღეს ჩვენში? ქვეყნის მესვეურთა მტკიცებით დამოუკიდებელი, დემოკრატიული, საბაზრო ეკონომიკისკენ მიმავალი ქვეყანა უნდათ ააშენონ, მაგრამ საეჭვოა, რომ ასეთი ქვეყანა იმ მთავრობის ხელში აშენდეს, რომელიც აგერ, უკვე მეორედ დაკომპლექტდა ისევ იმავე კადრებით, რომლებმაც წარსულში თავი გამოიჩინეს როგორც მსხვილმა კომუნისტურმა და სამეურნეო ფუნქციონერებმა და რომელთა აზროვნებაც ძნელი დასაჯერებელია, ამჟამად საბაზრო ეკონომიკის ან თუნდაც დემოკრატიის აშენებისკენ იყოს მიმართული. ყველაფერი ეს გვაფიქრებინებს, რომ ხელისუფლება ცდილობს ააშენოს სოციალისტური ან ნახევრადსოციალისტური ტიპის სახელმწიფო, სადაც ძირითადად იქნება მონოპოლისტ სახელმწიფო (ე.ი. ბიუროკრატიული აპარატიც), მაგრამ ამასთანავე დაშვებული იქნება კერძო საკუთრებისა და საბაზრო ეკონომიკის ელემენტების შემცველი სტრუქტურებიც, რომლებიც „ალბათ, სამუდამოდ ჩანასახოვან მდგომარეობაში ყოფნისათვის იქნებიან განწირულნი.

ეს რომ ასეა, ამისი მაგალითებიც საკმაოდ მოიპოვება. ავიღოთ თუნდაც სოფლის მეურნეობა. მიუხედავად იმისა, რომ ხელისუფლებამ თვითონვე გამოაცხადა მიწის კერძომფლობელობაში გადაცემ [illegible] ჯებიც გადაიდგა ამისათვის, დღეს ეს პროცესი შეჩერებულია და როგორც რაიონებიდან მიღებული ინფორმაციებით ირკვევა, კვლავ კოლმეურნეობების და საბჭოთა მეურნეობების ტიპის სასოფლო მეურნეობების აშენებას ჰკიდებენ ხელს და ფერმერებს, მიწის კერძო მესაკუთრეებს არანაირად არ შეუწყვეს ხელი, რომ მიწა დაემუშავებინათ და ფეხზე მყარად დამდგარიყვნენ. მეტიც, ისე ჩანს, კვლავ ძველი, კომუნისტების მიერ დევიზად ატაცებული პრინციპი შემოდის მოქმედებაში: ვინც არ მუშაობს, ის არ ჭამს! ამ პრინციპმა თუ როგორ გაამართლა ყველამ კარგად ვუწყით. უბრალოდ, მართლაც რომ გულსატკენია ის ამბავი, რომ დღეს რიგ რაიონებში სწორედ ამ პრინციპით ხელმძღვანელობენ და ადმინისტრირების, დაშინების, ადამიანებზე სხვადასხვა სახის ზეწოლით ცდილობენ ისინი ამუშაონ საკოლმეურნეო მინდვრებში, ჩაიში თუ ვენახში. რა თქმა უნდა, სურვილი იმისა, რომ ადამიანები დაასაქმონ, ამუშაონ, დოვლათი შეაქმნევინონ, მისასალმებელია, მაგრამ ამ მეთოდით რომ დღეს ფონს ვერ გავალთ, ესეც ხომ ცხადია, და თანაც საბაზრო ეკონომიკის ელემენტებთან შეუთავსებელიც. თუ ადამიანს იმის გარანტია არ მიეცი, რომ ის თავისი ნამუშევარით ოჯახს შეინახავს, დააკმაყოფილებს მას როგორც მატერიალურად, ასევე მორალურად, ის ოცდაათიანი წლების ენთუზიაზმის დონეზე არ იმუშავებს. კოლმეურნეობის თავმჯდომარისა არ იყოს ერთი ძველი, ყბადაღებული ანეკდოტიდან, ამ შემთხვევაში რაიონის და სოფლის სახელს შეგნებულად არ ვასახელებ, მაგრამ მე პირადად ვარ შემსწრე იმ ამბისა, რომ აქაოდა ხალხი ჩაიში არ გადის, მუშაობა არავის უნდაო და მათი დასჯის მიზნით მთელ სოფელს არც პური მიაწოდეს და შუქიც გამოურთეს. ამ მეთოდით, ოცდაათიან წლებში ალბათ კეთდებოდა საქმე, მაგრამ დღეს არც ოცდაათიანი წლებია და არც მაშინდელი დონის გლეხი.

ეს, ასე ვთქვათ, ერთი მაგალითი იმისა, თუ როგორ ქვეყანას ვაშენებთ დღეისათვის ჩვენში. ისე, [illegible] რა გუნდიც დაკომპლექტდა მთავრობაში, ისეთივე ქვეყანაც შენდება. რა თქმა უნდა, გამონაკლისიც არის ბატონ თემურ ბასილიას სახით, რომელიც პროგრესულად მოაზროვნე და რეფორმისტული სულისკვეთების ადამიანად მიმაჩნია (ყოველ შემთხვევაში, მის საპარლამენტო თუ სატელევიზიო გამოსვლებში აქამდე ასე ჩანდა) და ღმერთმა ქნას მასაც იგივე ბედი არ გაეზიარებინოს, რაც ბატონებმა რომან გოცირიძემ და ამირან ქადაგიშვილმა გაიზიარეს ამ პოსტზე ყოფნისას.

კიდევ ერთი მაგალითი იმისა, თუ რა ქვეყანას ვაშენებთ, ჩვენი ქვეყნის საბანკო საქმეც გამოდგება. ბატონ დვალიშვილის საკრედიტო პოლიტიკამ რა ხეირიც გვაყარა, ყველამ კარგად ვუწყით, მაგრამ ეს ჩვენი საცოდავი კუპონი მისი წასვლის შემდეგაც საკმაოდ „გაფარჩაკდა“ და ამის მიზეზი ისევ და ისევ კრედიტებია, რომლებიც გაიცა სოფლის მეურნეობის საჭიროებისათვის და სხვა რაღაცეებისათვის და რომელიც, საოცარია პირდაპირ, სანამ დანიშნულებისამებრ გამოიყენებდნენ, ჯერ „შავ ბაზარზე“ უნდა „გატარდეს რეგისტრაციაში“ და ეს ჩვენი ისედაც მილასლასებული კუპონი კიდევ უფრო დაასუსტოს.

მიუხედავად ეროვნული ბანკის ახლანდელი პრეზიდენტის ბატონ ნოდარ ჯავახიშვილის კატეგორიული მოთხოვნისა, შეიზღუდოს კრედიტების გაცემა, ეს ამბავი კვლავ გრძელდება და როგორც ჩანს, ზევიდან დაწოლით.

ისე, რახან ბანკზე ჩამოვარდა სიტყვა, ჩემი აზრით, პირველ რიგში სწორედ აქედან უნდა დაგვეწყო ქვეყნის შენება და ისეთი მოქნილი საბანკო სისტემა შეგვექმნა, რომელიც თვითონვე გამორიცხავდა ყოველგვარ საბანკო-საფინანსო მაქინაციებსა და ათასგვარ მამაძაღლობებს.

ჩვენი ქვეყნის მესვეურთ რომ ნორმალური, ცივილიზებული სახელმწიფოს შენება სურდეთ, ჯერ თავიდან დაიწყებდნენ: ამდენ ბიუროკრატიულ, უსაშველოდ გაბერილ მმართველობით აპარატს, სოკოებივით მომრავლებულ სამინისტროებს, დეპარტამენტებს, კომიტეტ-კონცერნებსა და ა.შ. საგრძნობლად [illegible] და ცოტათი [illegible] ჩვენს წელში გაწყვეტილ ბიუჯეტს. ამერიკა რომ ამერიკაა, იქაც კი თურმე სულ რაღაც 12 თუ 14 სამინისტრო ყოფილა. ჩვენში კი უამრავი მმართველი, მაკოორდინირებელი თუ რაღაც ამდაგვარი ორგანიზაციებია, რომლებიც სასიკეთო გავლენას ნაღდად ვერ მოახდენენ იმ სფეროებზე, რომლებსაც თვითონ კურირებენ, ერთი მარტივი მიზეზის გამო: თავიანთ სფეროებში ისინი წარმოადგენენ მონოპოლისტებს, ამ სფეროს მართვის სადავეები მტკიცედ უპყრიათ ხელთ და საბაზრო ეკონომიკის ელემენტების შემოღება პირველ რიგში სწორედ მათთვის იქნება წამგებიანი, ვინაიდან ამ შემთხვევაში ერთპიროვნული მონოპოლისტის პოლიტიკას ვეღარ გაატარებენ და შესაბამისად, იმ სიკეთესაც (მატერიალურსა თუ მორალურს) და პრივილეგიებსაც დაკარგავენ, დღეს რომ გააჩნიათ.

ერთი ნიუანსი, რომელიც შეიძლება ცალკე მაგალითადაც გამოდგეს, გახლავთ ის, რომ ყველაფერ სიკეთესთან ერთად საპოლიციო, ჟანდარმულ ქვეყანასაც ვაშენებთ და ამდენი პოლიციების (სამხედრო, საგზაო, ეკოლოგიური და ღმერთმა უწყის კიდევ რამდენია), („ობეხეესებისთვის“, სხვადასხვა სახის მაკონტროლებელ-სადამსჯელო ორგანოებისთვის გადამეტებული უფლებების მინიჭებისა და მათთვის შესაბამისი (ფუნქცია-მოვალეობების მკაცრად გამმიჯნავი) დოკუმენტების პაკეტის და შესაბამისი კანონის (რომელიც ყველამ უნდა დაიცვას) უქონლობის პირობებში, შეიძლება ითქვას, ძირშივე ვჭრით იმ ნორჩ ყლორტებსაც კი, რომელიც გამოისხა ამ მეტად მძიმე დროში დემოკრატიისა და საბაზრო ეკონომიკის ჩანასახოვანმა ნერგმა. ხოლო ყველანაირ მაფიას, ბიუროკრატიას, კორუფციას, მექრთამეობას, კანონის ყოველგვარ დამახინჯებას და თვით საბაზრო ეკონომიკის იმ ახლადფეხადგმული სტრუქტურების დამახინჯებასაც ფართო გასაქანს ვაძლევთ და ყოველნაირ გზას ვუხსნით. რა თქმა უნდა, მე წესრიგის მომხრე ვარ, მაგრამ კანონის ფარგლებში და არა ისე, როგორც დღეს ხდება ჩვენში: ყველა ფორმიანი (და უფორმოც) ვისაც კი შეიძლება რამე შეხება ჰქონდეს ძალისმიერ, სადამსჯელო, მაკონტროლებელ ორგანოებთან, თავს ისე გრძნობენ, როგორც თევზი წყალში და მათი გამკითხავი არც კანონია და არც ვინმე ზევით მდგომი.

კიდევ ბევრი მაგალითის მოყვანა შეიძლება იმისა, თუ როგორ ქვეყანას ვაშენებთ დღეს ჩვენში, მაგრამ საგაზეთო წერილისთვის, ვფიქრობ, ესეც საკმარისია. მკითხველმა ეს ყველაფერი ჩემზე კარგად უწყის, მაგრამ საჭიროა ყველაფერი ხმამაღლა ითქვას, ყველაფერს თავისი სახელი დავარქვათ და ვთქვათ, რომ ასე არ შეიძლება, ასე სოფელი არ აშენდება და მოვთხოვოთ ვისაც ჯერ არს, იმ სამირკვლის ჩაყრას შეუდგეს, რომელიც მართლაც თავისუფალი, დემოკრატიული, დასავლური ყაიდის სახელმწიფოს აგვაშენებინებს და არა ჯუნგლების კანონით მოქმედ ქვეყანას, სადაც მხოლოდ ორ ძალას სცნობენ: ავტომატსა და ფულს.

სერგო ჯანაშია

მთავარი რედაქტორის მოადგილე
სერგო ჯანაშია

სარედაქციო საბჭო
გელა ებანოიძე
ხათუნა კვესელავა
ირმა ლომაური
მერაბ მაისურაძე

რედაქციის მისამართი:
თბილისი, თავისუფლების მოედანი, პუშკინის ქ. 5
ტელ:
რედაქტორი: 93-20-36,
მოადგილე: 93-18-41.
პასუხისმგებელი მდივანი: 93-19-99

გაზეთი გამოდის ტომხშაბათობით
იბეჭდება ოფსეტური წესით საგაზეთო კორპუსში, ხოშარაულის 29.
შემოსული მასალები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

გაზეთის ინდექსი 66447
ფასი 50 000 კუპონი

გაზეთი დაკაბადონდა კომპიუტერული წესით ფირმა „აგა“-ში
ტელ:
93—83—07, 23—49—60